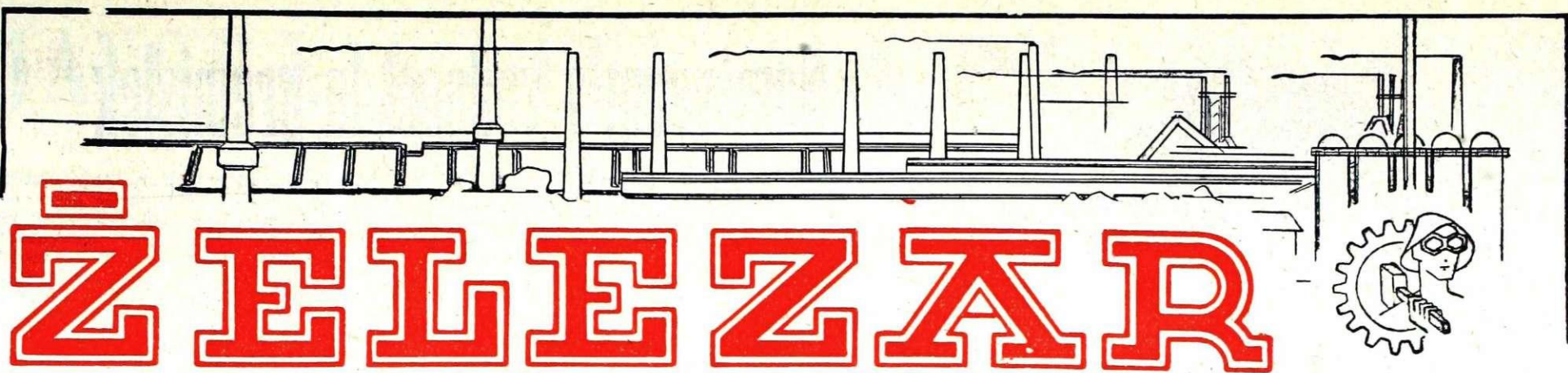

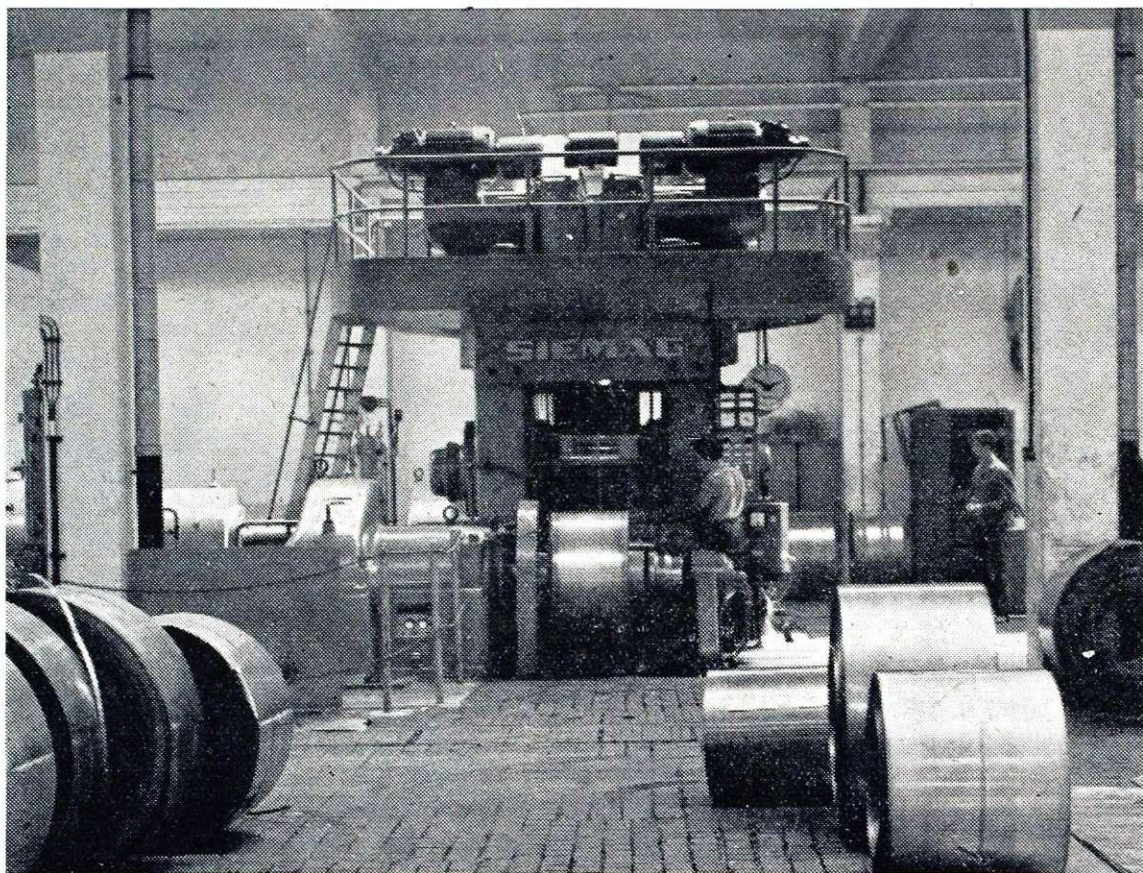
ŽELEZAR

JESENICE, 7. SEPTEMBRA 1961

18. ŠTEVILKA

LETNIK III

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

SIEMAG valjčno ogrodje med obratovanjem

Kje so vzroki, da v hladni valjarni in žičarni ne izpolnjujemo planskih nalog

Zaradi boljšega gospodarjenja smo v našem podjetju pred dvema letoma ustanovili tri proizvodne ekonomske enote in eno strojno - energetske ekonomske enote. Ena izmed proizvodnih ekonomskih enot so predelovalni obrati. To ekonomsko enoto tvorijo: hladna valjarna - žičarna, cevna, žebeljarna in elektrodni oddelek.

Že v prvih mesecih skupnega gospodarjenja so se začela razna negotovanja v predelovalnih obratih. V hladni valjarni smo na »veselje« kolektiva začeli obratovati z novimi napravami. To so Siemens valjčno ogrodje, proga za belo pločevino in pozneje pocinkovalna proga III. Upravne službe v železarni in organi delavskega upravljanja ter člani kolektiva smo vključili te nove naprave v proizvodni načrt brez daljšega poskusnega obratovanja. Tako so nastali proizvodni problemi v hladni valjarni. Ker pa so drugi obrati (cevarna, elektrodni oddelek in žebeljarna) dobro delali in presegali planske naloge, se to v hladni valjarni in žičarni ni toliko poznalo. Zato so kolektivi teh obratov, ki so dobro delali, večkrat upravičeno očitali, da ne dobijo izplačila za vse, kar ustvarijo, ampak da delajo tudi za hladno valjarno in žičarno. Verjetno je teh primerov bilo v železarni več.

Da bi to odpravili, da nekateri obrati delajo za druge, smo v letošnjem letu prešli na reorganizacijo ekonomskih enot in decentralizacijo delavskega upravljanja. Ustanovljeno je 31 samostojnih ekonomskih enot. Bivša ekonomska enota predelovalnih obratov se je razbila na štiri ekonomske enote. Tako sta hladna valjarna in žičarna postali samostojna ekonomska enota.

In sedaj delo in življenje te ekonomske enote. Operativni oziroma družbeni načrt je za sedanje pogoje iz meseca v mesec bolj napet. Hladna valjarna družbenega načrta v beli pločevini in zelo široko hladno valjanih trakovih mesečno ne dosega. Prav zaradi tega bomo težko izpolnili do konca leta svoje planske obveznosti. Žičarna s patentirano žico ni nič na boljšem. In kje so vzroki za vse to? Siemens valjčno ogrodje še vedno ne dela tako, kot bi lahko. Če Siemens ne obratuje, potem razumljivo ni vložka za belo pločevino. Demag valjni stroj tudi ni obratoval v maju in juniju približno en mesec. Müller valjni stroji niso imeli pravega vložka za valjanje. Za patentirano žico včasih ni vložka, včasih pa ni naročil. In še kot zadnji vzrok je pomanjkanje delovne sile. To so vzroki, da v naši ekonomski enoti ne izpolnjujemo planskih nalog. Nastale vzroke pa naj utemeljujejo in razlagajo službe, ki so za to postavljene. Sedaj se jasno vidi, da so ostali obrati (elektrodni oddelek in cevarna) upravičeno zahtevali, da gremo na manjše ekonomske enote, vsak obrat sam zase.

Nov način nagrajevanja pa temelji na izpolnitvi planskih nalog v vsaki ekonomski enoti. Razumljivo pa je, da če so naši osebni dohodki vezani na načrt in realizacijo le-tega, pri neizpolnitvi tudi ne moremo prejemati

takih osebnih dohodkov, kot so po načrtu predvideni.

Sam proizvajalec na delovnem mestu tega ni kriv, ker on pod sedanjimi pogoji proizvaja, kolikor je le mogoče. Zato pa sindikalna organizacija ekonomskih enot hladna valjarna in žičarna apelira na vse službe od uprave podjetja do vodilnih v ekonomski enoti navzdol, da skušajo odklanjati vse pomanjkljivosti, ki so vezane na planske naloge in osebne dohodke posameznika. To so rezervni deli za stroje, pravočasna in predvidena dobava vložka in delovna sila. Ko bomo vse to imeli, bomo lahko izpolnjevali vse zadane obveznosti, kar bomo občutili tudi na naših osebnih dohodkih.

Sindikalna organizacija hladne valjarne-žičarne

Delavski sveti obratov - važni faktorji v upravljanju

Z decentralizacijo delavskega upravljanja v naši železarni je organizacijsko zaključen proces vključevanja proizvajalcev v neposredno upravljanje. S formiranjem novih manjših ekonomskih enot (zaenkrat 31 po številu) je bila dana možnost, da delovni kolektiv neposredno odloča o bistvenih važnih zadevah v svojem delokrogu. Predvsem so to pravice in dolžnosti, ki korenito posegajo v življenje in delo kolektiva. Delovni kolektiv EE je s formiranjem zborov, DS oziroma UO EE pridobil široko ekonomsko balto ter ima v svoji pristojnosti najvažnejše elemente za delitev

dela in delitev sredstev, ustvarjenih po svojih čilih. CDS podjetja in delavski sveti obratov so iz svojih pristojnosti izločili na osnovi tega posamezne najvažnejše zadeve, katere so opravljali v imenu kolektiva in jih prepustili zborom ekonomskih enot ter njihovim delavskim svetov oziroma upravnim odborom.

Te pristojnosti so:

1. sestavljanje, izvajanje in obračunavanje družbenega načrta v svoji ekonomski enoti,
2. uveljavljanje, vodenje in reguliranje celotne nagrajevalne politike v svoji ekonomski enoti,
3. odrejanje mer in sredstev za

vzdrževanje proizvodnih sredstev,

4. uveljavljanje organizacijskih predpisov, ki urejajo sistem dela in poslovanja ekonomske enote,

5. osnovna skrb in odrejanje sredstev za osebno higiensko tehnično zaščito pri delu,

6. gospodarjenje z materialnimi obratnimi sredstvi,

7. uveljavljanje kadrovske politike v ekonomski enoti.

8. prevzemom teh dolžnosti in pravic po zborih EE pa se je bistveno spremenila vloga višjih organov delavskega upravljanja, to je CDS, predvsem pa delavskih (dalje na 2. strani)

Pred polletno konferenco sindikalne organizacije

Po sklepu Izvršnega odbora sindikalne organizacije bo 8. septembra polletna konferenca. S izdelovanjem pravilnikov, poslovnih poročilom, ki bo podano na konferenci, ni namen obdelati polletno poročilo Železarne Jesenice, ker so le-tega podrobno že obravnavali samoupravni organi. Namen poročila sindikalne organizacije je na osnovi pokazateljev iz polletnega poročila Železarne Jesenice analizirati stanje v prvem polletju glede na problematiko, ki se je v tem obdobju porajala. Poleg tega pa, kar je bistvene važnosti, ugotoviti vplive in to pozitivne kot negativne glede na nove gospodarske ukrepe, ki so se tekom prvega polletja postopoma uveljavljali. Iz poročila bodo vidni glavni vplivi, ki bodo v bodoče bistveno vplivali na realizacijo in doseg plana. S tem pa bo tudi nakazano, katerim elementom bo potrebno v bodoče posvetiti posebno skrb, da bo dobro gospodarjenje zagotovljeno.

Poročilo se bo nanašalo na tiste probleme, za katere smatramo, da jih je treba po možnosti nujno odstraniti, in sicer: gibanje delovne sile s stališča vpliva na proizvodnost, negativni pojavi pri reševanju tega problema in kaj lahko storimo za odstranitev teh. Nadalje bo obravnavano gospodarjenje v prvem polletju, toda le na osnovi pokazateljev, ki nakazujejo razne vplive tako objektivne kot subjektivne s težnjo, da z uveljavljanjem decentralizacije le-te poskušamo odpraviti. V tem delu poročila bo obravnavano podrobneje delitev in doseganja.

Ludvik Kežar

V avgustu 30.088 ton

V avgustu je bila v martinarni dosežena največja mesečna proizvodnja 30.088 ton. To je tudi največji proizvodni uspeh v zgodovini martinarne.

Kolektivu martinarne ob doseženemu uspehu iskreno in toplo čestitamo!

Nam vsem v vednost in premislek

Osnovna karakteristika našega novega gospodarskega sistema je v tem, da se z dejstvom sprovedenih ekonomskih zakonov dosežejo maksimalni rezultati v borbi za večjo produktivnost in za splošni uspeh našega gospodarstva. V sklopu novega mehanizma je povečana materialna baza samoupravljanja, spremeni ni razmerje podjetja nasproti skupnosti in lokalnim organom, vse to pa v cilju čim večje stimulativnosti in iniciative neposrednih proizvajalcev in upravljalcev. Na osnovi take politike je izvršena tudi devizna reforma, s katero se naši proizvodni postavljajo mejna družbene rentabilnosti kot ekonomska mera pa povečanje produktivnosti in tak mivo, ki od govarja razmerju ponudbe in povpraševanja na svetovnem tržišču. Na osnovi paritete 750 din in določene carinske tarife je izdelan sistem razmerja naše industrije nasproti inozemski. S tem je izmenjan dosedanj zastareli sistem koeficientov.

Naši državni organi so še v toku izdelave teh osnovnih elementov novega gospodarskega mehanizma predvidevali določene težave glede priliva deviznih sredstev, kajti na osnovi nove paritete dinarja proti dolarju se je moglo popolnoma normalno pričakovati, da del naših podjetij objektivno ne bo mogel obdržati izvozne aktivnosti na nivoju pred uvedbo novega gospodarskega sistema. Da pa bi se izognili resnejšim motnjam v proizvodnji in istočasno izvedli uspešnejši ekonomski pritisk na gospodarske organizacije, da bi znižale prodajne cene, je naša država pravočasno zaprosila in tudi dobila kredite v inozemstvu. Te kredite potrebuje država za nabavo neobhodno potrebnih surovin, kakor tudi za formiranje intervencijskih kvot končnih izdelkov, s katerimi bi direktno vplivala na režim cen domačega tržišča.

Poslovanje v takih, novih okoliščinah se odvija relativno kratek čas in zato dobljeni rezultati ne morejo služiti za konkretno oceno. Vendar pa se že pri prvem soočenju z novimi problemi lahko opazi sledeče: V gospodarskih organizacijah se zaznava nov duh, ki karakterizira polnejše komercialno poslovanje, kar je brez dvoma tudi logično, saj se nov sistem afirmira najbolj pri izmenjavi na tržišču, pod delovanjem objektivnih ekonomskih zakonov. Podjetja so se namreč z novimi instrumenti začela bolj intenzivno in učinkovito boriti za boljši ekonomski rezultat.

V tej borbi pa izstopajo trenja med starimi in novimi pogledi. Od podjetja se danes bolj kot kdajkoli zahteva, da svoj poslovni fond najbolj racionalno koristi, to je, da vodi strogo kontrolo o zalogah surovin in končnih izdelkih, da zadovoljuje potrebe tržišča glede na kvaliteto ter dobavne roke in da svoje cene vskladijo s tržnimi pogoji realizacije.

V luči takih poslovnih pogojev stoji tudi naša železarna pred mnogimi problemi, stremeč za tem, da se pravočasno prilagodi zahtevam tržišča.

Pri afirmaciji novega sistema je ostala pravočasna likvidacija naših terjatev še nadalje aktualno vprašanje. Ker pa je to vprašanje povezano s problemom plačevanja surovin našim dobaviteljem, zavzema prvo mesto med ostalimi problemi, ki prav tako čakajo nujne rešitve. Nasproti našim kupcem smo zavzeli najostrejša stališča v okviru pravnih predpisov in z manjšim ali večjim rezultatom nekako uspevamo preskrbeti sredstva za plačilo nabavljenih surovin. Paralelno s tako rigoroznimi merami je nujno, da spremenimo tudi naš odnos nasproti kupcem glede izpolnjevanja naših obvez do njih. Tu mislim predvsem na pravočasno pošiljanje robe, na kvalitetno izdelavo in na zaključevanje, pri katerem bi se morali bolj ozirati na potrebe naših potrošnikov. Dosedanji položaj črne metalurgije na domačem tržišču karakterizira dejstvo, da so naši izdelki prilično deficitarni in da je bila možnost uvoza omejena zaradi pomanjkanja deviznih sredstev. Po sedanjih načelih obstajajo takozvane intervencijske kvote, s katerimi država rešuje problem preskrbe s surovinami pri tistih podjetjih, ki zaradi slabih kvalit, visokih cen ali neugodnih dobavnih rokov ne morejo dobiti surovin iz domačih virov. To pomeni, da v kolikor se ne bomo držali pogodbenih obveznosti, obstaja nevarnost, da se naši kupci preorientirajo delno ali v celoti na uvoz. S tem bi nas prizadeli v preusmerjanju proizvodnje, v pridobivanju zaupanja,

(dalje na 5. strani)

Franc Potočnik, borec in komunist

Franc Potočnik je bil rojen 1902. leta v vasi Savica v Bohinju. Oče je bil zaposlen pri gradnji karavanskega predora, ki je bil kmalu dograjen, zato se je vsa družina po dograditvi preselila na Jesenice. Čeprav je oče dobil delo v KID, je v družini vladala revščina in tako je Franc moral po štirih razredih osnovne šole zapustiti šolo in si sam služiti kruh. Kot dvanašletni mladenič je šel na Koroško in se v vasi Reka vdal za blapca. Pri tem je že tako mlad občutil vse grenkobe in izkoriščanje. Ko je bil star 16 let, mu je umrla mati, po prvi svetovni vojni pa se je vrnil nazaj na Jesenice. Najprej je delal nekaj časa kot pomožni delavec pri takratnem Slogradu, dokler ni bil sprejet v železarno na gradbeni oddelek. Vendar v železarni ni bil dolgo zaposlen. V času gospodarske krize leta 1924 je bil med prvimi odpuščen, ker ga je takratno vodstvo že poznalo kot nevarnega revolucionarja, saj je bil kljub temu, da je končal le štiri razrede osnovne šole zelo inteligenten in načitan.

Ker na Jesenicah zanj ni bilo več dela, se je vrnil na Koroško in opravljal razna priložnostna dela. Zaradi revolucionarnosti, ki se je odražala v tem, da je kjerkoli je bil, zbiral okrog sebe delavce in jih seznanjal z revolucionarnimi idejami. Zaradi tega je bil večkrat brez dela in se je nekaj časa pred špansko državljansko vojno, za katero je zbiral prostovoljce in finančna sredstva, vrnil nazaj na Jesenice. Tudi na Jesenicah ga je preganjala policija in ga zaprla. Ko se je vrnil iz zapora, je kot prostovoljec odšel v Španijo. Po razpadu republikanske armade je leta 1939 prišel v Pariz. Srečno se je izognil aretaciji francoske policije in spomladi leta 1940 se je vrnil na Jesenice. Takoj se je pridružil partizanskemu in političnemu delu. Toda zaposlitve ni mogel dobiti. V največji tajnosti je organiziral razne sestanke in to največ na izletih, kjer je posredoval preprostim delavcem svoje bogato znanje marksizma in leninizma. Toda tudi sam se je neprestano izpopolnjeval z branjem usakovrstne literature.

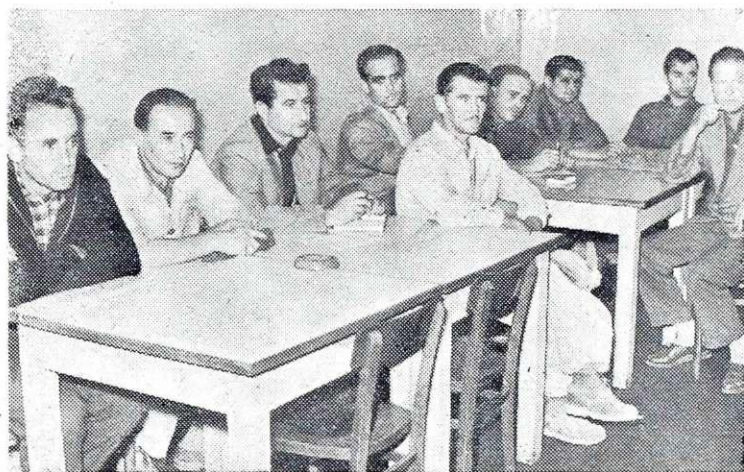
Že pred drugo svetovno vojno se je poročil z znano revolucionarko Marijo Žumrov, ki je bila doma iz Gori. Tudi ona je morala zara-

di svoje revolucionarnosti mnogo trpeti in je bila stalno preganjana s strani jugoslovanske policije. Večkrat je morala zaradi napredne politične dejavnosti v zapore, bila pa je tudi v Glavnjači. Nedvomno je svojemu možu Francetu veliko pomagala pri političnem delu.

V prvih dneh okupacije ga je že iskala bivša jugoslovanska policija, ker ga je hotela izročiti nemškemu fašizmu. Toda Stržinarjeva mama je Potočnikove zasledovalce prevarila, da je lahko pobegnil ter začel z ilegalnim in političnim delom pri organiziranju OF in POJ.

V partizane je šel med prvimi jeseniškimi delavci in se vključil v grupo, ki je taborila na Hrastniku nad Koroško Belo. Največ je skrbel za dobro povezavo s tereonom. Šibak in slaboten se je včasih vključil kar med delavce, ki so odhajali na delo in tako opravi marsikatero pomembno terensko delo. Kot borec iz španske revolucije je zaupal vojaškemu vodstvu in je tako učil tudi mlajše borce v partizanih. 28. julija 1941 je bila na Obranci ustanovljena Cankarjeva četa. Ob njeni ustanovitvi je bil imenovan za komisarja, bil pa je tudi sekretar partijske celice v Cankarjevi, pozneje jeseniški četi. To funkcijo je opravljal vse do pomladi leta 1942, ko je bil imenovan za komisarja odreda. Mnogi borci, ki so bili v tem času skupno s Potočnikom v partizanskih edinicah, se ga spominjajo kot dobrega borca in tovariša. V mnogih primerih se je odpovedal raznim priboljškom, čeprav je bil težko bolan na želodcu. Kljub temu, da je imel hude bolečine, se ni nikoli pritoževal, ampak je vedno vztrajal v borbi, v mrazu in snegu.

18. avgusta 1942 so Nemci brez posebnih načrtov hajkali po Poljuki in iskali Prešernov bataljon. Toda našli so na štab Gorenjskega odreda, ki je na poti iz Bohinja prenočeval v kotanji na Jezercih. Borci so bili nenadoma napadeni in so morali sprejeti borbo. V tem spopadu sta padla komandant odreda Polde Stražisar ter kurir Ivan Bernard. Ranjen in ujet pa je bil tudi komisar odreda Franc Potočnik. Odpeljali so ga najprej v begunjske zapore, pozneje pa v koncentracijsko taborišče Mauthausen, kjer je zaradi izčrpanosti podlegel.

Med razpravo o proizvodnih problemih na zasedanju delavskega sveta obratov topilnice.

ODS topilnic je zasedal

Obratni delavski svet topilnic je na svojem zadnjem zasedanju, ki je bilo 26. avgusta, obravnaval tehnično in finančno poročilo za mesec julij.

Iz tehničnega poročila, ki ga je podal šef grupe topilnice inženir Prešeren, je bilo razvidno, da je izpolnila grupa družbeni plan za mesec julij samo 93,7 %, medtem ko so posamezni obrati izpolnili

plan takole: martinarna - 10,5 %, plavž - 0,1 %, elektropeč + 10,4 %, livarna + 9,0 % in šamotarna + 3,4 %. Iz tega se vidi, da je najslabše izpolnila plan v juliju martinarna, ki pa je imela velike težave zaradi pomanjkanja vložnega materiala in indijske rude za žilavljenje, medtem ko ostali obrati praktično niso imeli posebnih težav, razen občutnega pomanjkanja delovne sile.

Finančno poročilo je prikazalo situacijo glede na izplačilo osebnih dohodkov in zvišanjem oziroma znižanjem proizvodnih stroškov. Obračun osebnih dohodkov po novem proizvodnem ceniku, ki je prišel veljati z mesecem julijem in pri katerem je že upoštevan nov način delitve, je pokazal, da je največji odstotek viška dosegla livarna s 50,15 %, nato elektropeč 46,65 %, plavž 32,60 odstotkov, šamotarna 21,00 % in martinarna 4,40 %. Najmanjši odstotek je dosegla martinarna, kar je razumljivo, ker je imela tudi zelo nizko proizvodnjo in poleg tega so bile v redno izplačilo vključene tudi nagrade za nedeljsko delo in bi v nasprotnem primeru bil odstotek martinarne za približno 10 % višji.

Pregled zvišanja oziroma znižanja proizvodnih stroškov je pokazal, da so vsi obrati grupe, razen martinarne, znižali proizvodne stroške, medtem ko je bilo v martinarni doseženo zvišanje stroškov zaradi večjih bremenitev vzdrževalnih obratov, večje porabe groblja kot je bila planirana, kar je bila posledica pomanjkanja starega železa in večjih predelavnih stroškov. Vendar pri obračunu za izplačilo osebnih dohodkov po sklepu delavskega sveta znižanje ali zvišanje sedaj ne pride v poštev, temveč se bo obračunalo ob koncu leta.

Delavski sveti obratov, važni faktorji v upravljanju

(nadaljevanje s 1. strani)

Delavski sveti obratov (dosedanji ODS) so izgubili niz pristojnosti, ki so jih imeli, vendar jih niso mogli uveljaviti zaradi obširnosti svojega delokroga. Tako precej teh pristojnosti ni prišlo nikdar v obravnavo delavskim svetom obratov. V teh novih pogojih pa so prišle do veljave tiste pristojnosti delavskih svetov obratov, ki jih afirmirajo kot koordinacijsko telo v sistemu organizacije delavskega upravljanja. Na nivoju delavskega sveta obratov ostajajo vse tiste kompetence, katerih cilj je ohraniti celotnost podjetja oziroma skupnosti EE in čim racionalnejša uporaba sredstev, namenjenih za razvoj posameznih obratov in oddelkov podjetja. Tako ostajajo pri delavskih svetih obratov v glavnem pristojnosti, delne ali celotne razdelitve vseh skladov, ki se formirajo v podjetju in ki jih predpisuje družbeni finančni načrt.

Delavski svet obratov obravnava in daje osnovno mišljenje na predloge za rekonstrukcijo v svojem delokrogu, kot tudi programe novih investicij. Pri tem lah-

ko dokončno sklepa, kadar skupnost ekonomskih enot ali posamezna ekonomska enota sama ustvarja sredstva za rekonstrukcijo ali investicijo, zasleduje delovanje svojih EE ter jim daje razna priporočila in predloge ter obravnava pritožbe svojih ekonomskih enot in delavcev.

Poleg navedenih pristojnosti bi morda lahko na delavske svete obratov prenesli še posamezne komisije, sklade itd. Tako bi pri delavskih svetih obratov lahko obstajale:

- komisije za sprejem in odpust oziroma kadrovska komisija
 - disciplinska komisija.
- Na delavske svete obratov bi bil poleg ostalih skladov lahko prenešen tudi stanovanjski sklad. Vse te pristojnosti jasno kažejo, da so delavski sveti obratov važni faktorji v sistemu delavskega upravljanja v naši železarni. Posebno naj bi prišli do veljave sedaj, ko pred podjetjem stojijo obsežne naloge. Nadaljnji razvoj delavskega upravljanja bo tudi pokazal, da bo moral CDS še skrbeti za prenos nadaljnjih pristojnosti nižjim samoupravnim organom.

A. P.

JAVORNIK VČERAJ, DANES IN JUTRI

4. september — najpomembnejši dan v zgodovini Javornika

Redki so tisti kraji, ki bi imeli tako revolucionarno zgodovino, kakor jo imata Javornik in Koroška Bela. V zadnjih petdesetih letih so se številni prebivalci obeh krajev močno uveljavili v naprednem delavskem gibanju in njihova imena so pogosto omenjena med borci za delavske pravice.

Tudi v najtežjih dneh boja s kapitalističnimi izkoriščevalci so prebivalci Javornika in Koroške Bele ponosno dvigali rdečo zastavo in zahtevali boljše življenjske in delovne pogoje za zaposlene delavce v železarni. Zaradi svojih revolucionarnih zahtev so morali številni voditelji revolucionarnega gibanja na ceste, ker so jih imeli lastniki podjetja slabo zapisane. Toda napredno misleči delavci, ki jih je bilo na Javorniku in Koroški Beli vedno več, so imeli trdno zaupanje v Komunistično partijo in njeno pomembno vlogo. Zato so bili tudi pripravljeni na leto 1941, ko se je bilo treba postaviti po robu nemškemu okupatorju.

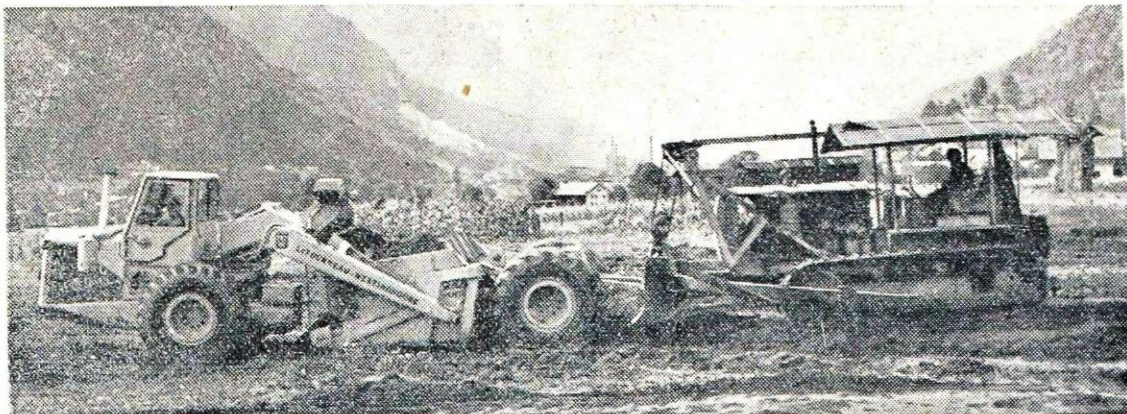
Že v prvih dneh okupacije so začeli z delom aktivisti Osvobodilne fronte, v maju pa so bili na Hrastniku in na Mežakli že prvi borci za svobodo.

Prebivalci Javornika in Koroške Bele, ki so preživeli drugo svetovno vojno, nikoli ne bodo pozabili na 4. september, to je dan, ko so Nemci za pokopališčem ustrelili prvih pet talcev. To so bili domačini: Franc Podgornik, Albin Savli, Ludvik Stražisar, Franc Frelj in Karel Kragolnik. Ustreljeni so bili zato, ker je bil prejšnji dan ranjen eden od okupatorjevih pomagačev, hčerki pa je bil to znak vsem živim, da bije dvanaajsta ura, saj so Nemci hoteli svojo nalogo do kraja izpolniti. Toda delali so račune brez krčmarja in sleherni dan so lahko ugotavljali, da je število aktivistov Osvobodilne fronte ter partizanskih borcev vedno večje. Po statističnih podatkih je darovalo svoja življenja več kakor 500 prebivalcev Javornika in Koroške Bele. Njihova imena so zapisana na spomeniku padlim, ostala pa bodo tudi v spominu vsem tistim, ki danes delajo za lepši jutrišnji dan.

Ob praznovanju krajevnega praznika na Javorniku in še posebej 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov lahko zapišemo, da uresničujemo velike načrte komunistov pred in med drugo svetovno vojno. O teh mogočnih načrtih je eden od javorniških prvorcev in komunistov, tov. Edo Giorgioni, takole dejal: »Morda bo minulo leto, dve ali celo več, toda sigurno pride čas, ko bodo delavci zamenjali kapitaliste na vodilnih položajih in tovarna ne bo več simbol garancije, postala bo naš drugi dom. V njej si bodo delavci svojo srečo kovali sami.«

V zadnjih petnajstih letih se je na Javorniku marsikaj spremenilo. Nekdaj majhni valjarski obrati so prerasli v veliko tovarno, ki pa jo upravljajo delavci sami. Pred kratkim so začeli z gradnjo novih objektov, kar pomeni za Javornik in Koroško Belo novo, boljše perspektivo, kajti poznejšim rodovom ne bo treba iskati dela drugod, saj ga bo dovolj doma ob novih izpopolnjenih strojnih napravah.

Naše uredništvo se pridružuje čestitkam, ki so jih prejeli prebivalci Javornika in Koroške Bele ob svojem krajevnem prazniku in želimo, da bi z novimi delovnimi uspehi omogočili poznejšim rodovom še lepšo prihodnost.

Za nove valjarne »Bela« smo že pričeli z deli

19. avgusta je buldožer posnel prve površine humusa na Belškem polju. Isti dan so pripeljali iz Ljubljane scrapersko skupino, ki je 21. avgusta že stopila v akcijo. Pričela so se pripravljala dela za gradnjo novih valjarn.

Prvi dnevi so pokazali, da lahko upamo, da bo teren za gradnjo hal pravočasno pripravljen. Čeprav je posnemanje površinskih plasti lahko, vendar moramo reči, da pomenijo dnevni odkopi preko 1500 m³ zemlje, kar precej.

Pričeta dela predstavljajo tako imenovano prvo fazo del. — Na spodnjem delu platoja nameravamo najprej postaviti halo bodočih vzdrževalnih obratov. Ker bo treba za izravnavo terena na enako višino (višinska kota 550) premakniti več sto tisoč m³ zemlje, bo to trajalo dokaj časa. Moramo pa prej dobiti železniško in cestno povezavo. Na odseku med Javorniškim potokom in potokom Belo bomo prestavili cesto proti železniški progi. Tako pridobimo na prostoru in dosežemo ugodnejšo situacijo za gradnjo objekta, v katerem se bosta križala cesta in naša nova železniška povezava z javorniškim obrati. Ta povezava nam je potrebna čimprej, ker bomo po njej pripeljali na teren konstrukcijo za hale in že tudi novo strojno opremo, preden bo končana direktna povezava jeseniških obratov z novimi obrati.

Potrebna bosta pa še dva objekta in to križanje z državno železnico in premostitev Javorniškega potoka. Dela, ki so sedaj v teku, so namenjena samo pripravi gradbišča in pa gradnji prometne

povezave novega terena z državno cesto in starimi javorniškim obrati.

Z izkopano zemljo bomo gradili nasip, ki bo segel do strelišča, torej nekako 30 do 40 m že v vodo akumulacijskega bazena centrale Moste. Po njem bo možna cestna in tirna povezava novih vzdrževalnih obratov proti vzhodu in s halami valjarn.

odškodnino ObLO. Pridelke so na prizadetem ozemlju ljudje lahko delno pospravili, kjer je to potrebno in je agronom upošteval in ocenil škodo, bomo ocenjeno škodo takoj poravnali. Vse cinitve so bile izvršene pred pričetkom del.

Razen navedenih del je vidnejše tudi urejevanje halde, katero usmerjamo v nasip, ki bo pove-

Na sliki se lepo vidi podaljšek nasipa proti Belškemu polju

Zemljišča je ocenil sodni izvedenec in je m² ocenjen med 100 in 200 dinarjev po vrednosti. Cenjena vrednost za zemljo znaša 48,3 milijonov dinarjev. Cenitev smo dali že v potrditev ObLO Jesenice in javnemu pravobranilcu.

Takoj po potrditvi bomo plačali zoval jeseniške obrate z novimi obrati na Belškem polju.

Ing. Milan Marolt

Na Javorniku gradijo most čez Savo

Ze pred meseci smo v našem časopisu naše bralce seznanili z nekaterimi podrobnostmi načrta za nov most čez Savo na Javorniku. V omenjenem članku smo napisali, da bodo z zemeljskimi deli začeli v maju. Pripravljalna dela so se nekoliko zavlekla, med tem časom pa so se tudi dogovorili, da bo za nov most čez Savo potrebnih le 26 milijonov dinarjev in ne 120, kakor smo zapisali v objavljenem članku v našem Železarju.

21. avgusta so delavci podjetja Grad's prvič zasadili lopate in začeli z izkopom temeljev za nove betonske podstavke. — Upamo, da se bodo naše napovedi uresničile in da bo most čez Savo izročen prometu v maju 1962. Tako smo na Javorniku dobili dva velika gradbišča. Prvo je na Belškem polju, kjer scraperji in buldožerji pripravljajo teren za gradnjo nove valjarne, drugo pa je most čez Savo, ki je za naše železarske Jesenice tudi izrednega pomena. Kakor smo že omenili v prejšnjem članku, bo z dograditvijo mostu vzpostavljena boljše povezava Jesenic in Javornika z Blejsko Dobravo. Mnogi prebivalci nestrpno čakajo, kdaj bo most dograjen, kajti redna avtobusna proga med Jesenicami, Javorni-

kom in Blejsko Dobravo je potrebna tudi zaradi tega, ker so v letošnjem letu začeli uporabljati novo pokopališče za celotno mesto Jesenice.

Zaradi pomembnosti in zanimanja med prebivalstvom bomo o tej gradnji podrobneje pisali v prihodnjih številkah našega časopisa.

V bližini peskolovca HC Moste so pred kratkim začeli z gradnjo novega mostu čez Savo

Spomenik padlim borcem na Javorniku

NAŠE BRALCE BOMO V BODOČE REDNO SEZNANJALI Z NAPREDOVANJEM REKONSTRUKCIJSKIH DEL V NAŠI ŽELEZARNI V POSEBNI RUBRIKI

UREDNIŠTVO ŽELEZARJA

Pogled na stari del Javornika, v ozadju tovarna

Potrebujemo popoln urbanistični načrt

(Nadaljevanje iz 17. številke)
Gradnja po drugi svetovni vojni
Skoraj pravilo pa je postala stihijna gradnja po končani drugi svetovni vojni. Splošno opustošenje dežele je terjalo na eni strani hitro obnovo, medtem ko za obnovo in novogradnjo ni bilo izdelanih kompletnih strokovnih elaboratov za zazidavo posameznih naselij niti za posamezne zazidalne površine. Objektivno gledano, tega nismo bili v stanju izvršiti, saj ni bilo miti časa niti strokovnjakov, ki bi ocenili utemeljenosti posameznih investicij. Podobni pogoji so obstajali še vrsto let po osvoboditvi ter šele v zadnjih letih opažamo, da se skušamo rešiti stihijske gradnje.

Ogromne so negativne posledice stihijske gradnje: predvsem ni urejeno financiranje take gradnje, obstaja neprestano latentna nevarnost o razširitvi in podrazitvi investicije, sprememba načrtov podražuje gradnjo. Te gradnje povzročajo neskladnost v organizaciji prostora ter večinoma teh posledic brez velikih stroškov ni mogoče odstraniti pri uresnitvi urbanističnega programa.

Kaj je divja gradnja?

Pod divjo gradnjo smatramo vsa dela pri gradnjah, za katerih začetek ni bilo izdano dovoljenje pristojnega organa. To pomeni, da se je začela gradnja določenega objekta, za katero še ni bilo izdano gradbeno dovoljenje ne glede na to, da je bilo zahtevano ali ne. Za divjo gradnjo se smatra tudi gradnja, ki ne upošteva predpisane lokacije, odstopa od projekta, spremeni namen projekta itd.

Običajno gre divja paralelno s stihijsko gradnjo ter je na ta način škoda z urbanističnega vidika potencirana. Divja gradnja anulira že osvojene principe o urbanistični ureditvi naših naselij. — Teh je največ po naših vaseh, kjer se investitorji hočejo izogniti, morda res zaradi predolgega postopka za doseg gradbenega dovoljenja, poleg tega pa ne razpolagajo z zadostno zazidalno površino in z zadostnimi denarnimi sredstvi. Izkoriščajo dejstvo, da do sedaj občinski organi še niso pristopili k rušenju novozgrajenih zgradb, za katere ni bilo izdano gradbeno dovoljenje. Velikokrat pa taki graditelji zavestno ne zaprosijo za gradbeno dovoljenje — ker vedo, da ga ne bodo dobili.

Splošna ugotovitev je, da je bil poizkus, boriti se proti takim gradnjam, posebno ko so nastopali kot graditelji privatni investitorji, v veliki meri obsojen na neuspeh. Čeprav so ljudski odbori imeli možnost rušenja takih zgradb, se k temu ni pristopilo, k temu je še pripisati obteževalno okoliščino: pred dovršitvijo zgradbe so bile te

že naseljene in je nastal problem preselitve stanovalcev v stanovanja, katerih pa mi bilo na razpolago.

Planirana gradnja

Protiutež stihijske gradnje je planirana gradnja vseh vrst objektov: stanovanjskih, poslovnih in upravnih stavb. Da pa bi bilo to omogočeno, je predvsem potrebno ugotoviti, kje in kakšne zgradbe bomo gradili in kako se izognili neurejeni gradnji. Vemo, da zgradbe na določenem prostoru vplivajo ena na drugo in da taka skupina lahko predstavlja dobro ali slabo organizirano funkcionalno celoto.

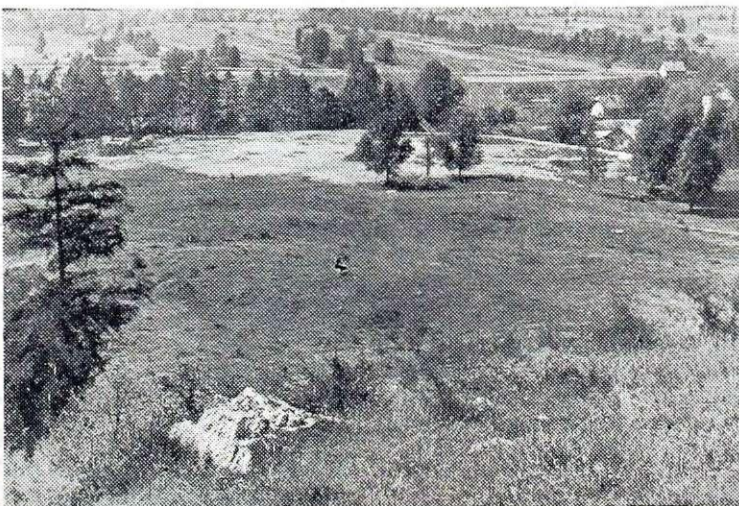
Da pa bo ta celota res dobro organizirana, je nujno potrebno, da gradnja poteka po določenih smernicah, ki naj zagotovijo nadaljnji razvoj za daljše obdobje in ureditev zemljišča. To pomeni, da nikakor ne zadostuje izdelati perje potrebnosti določiti smernice, ki morajo zagotoviti najbolj gospodarsveni način izkoriščanja razpoložljivega prostora in kanalizirati izgradnjo posameznih objektov. Najpopolnejša in najzanesljivejša, vendar pa najbolj počasna je gradnja v naseljih, za katere je bil sprejet popoln urbanistični projektni načrt razvoja, ampak gram.

Kaj je urbanizem

Urbanizem je veda, ki se bavi z vsestransko proučitvijo problemov organizacije, gradnje objektov in komunalnih naprav na določenem teritoriju. Pri reševanju teh problemov se poslužuje vseh sodobnih dogajanj, podrobnih analiz, pogojev življenja, prirodnih pogojev, gospodarske strukture ter poišče v sklopu teh činiteljev najboljšo varianto za načrtno gradnjo in ureditev določenega teritorija. Urbanizem je tehnična in družbena dejavnost, ki ima posebne značilnosti, saj vsebuje probleme zelo različnih aktivnosti ter vsklajuje mnogoštevilne stalne in spremenljive faktorje. V urbanistični dejavnosti ni nič dokončnega, ni dognanih etap in dokler bo obstajalo neko naselje — bodisi stalno ali začasno bivališče ljudi — se bodo porajali problemi organizacije na tem prostoru. Značilnost urbanizma je torej

v njeni trajni vrednosti in nemehni dejavnosti. Posebno karakteristična značilnost je dejstvo, da sodeluje z arhitekturo, gradbeno dejavnostjo, agronomijo, klimatologijo, geologijo, medicino, sociologijo, prometno tehniko in še z mnogimi drugimi družbenimi vedami. Preveč obširno bi bilo pojasnjevati, v koliki meri ena ali druga od naštetih ved vpliva na urbanizem.

V zadnjem času se področje dela urbanizma ne omejuje samo na mesta in vasi, ampak zajema tudi območje izven mest in vasi. To izhaja iz dejstva, ker imajo mesta in vasi politični in gospodarski vpliv na okolico, kakor tudi ta vpliv s svojo ekonomsko močjo, potencialom delovne sile na mesta in vasi ter s svojimi vplivnimi področji predstavljajo del širokih družbenih ekonomskih okolišev, regionov, ki so zelo hva-

V okviru urbanističnega načrta naše občine je predvideno tudi stanovanjsko naselje, ki ga bodo zgradili na Breznici. Na sliki prostor, kjer bo začela z gradnjo stanovanjskih hišic stanovanjska zadruga »Franca Krča«

Poslovalnica Kompas na Jesenicah v letošnji sezoni

Jesenice so z bližnjo in zlasti daljnjo okolico (Bled, Bohinj, Kranjska gora, Planica) izrazito turistično področje in izhodišče za izlete v Julijske Alpe in Karavanke.

Skozi Jesenice vodi pomembna mednarodna pot, ki povezuje sosednjo Avstrijo in srednjo Evropo s turističnimi kraji na severnem Jadranu. Le-ti privabljajo z razkošjem prirodnih lepote, moderno urejenimi hoteli in drugimi napravami, ki so na voljo obiskovalcem, vsako leto večje število obiskovalcev. Med temi so tudi številni tuji turisti, ki se na poti v jadranska letovišča ustavljajo za krajši ali daljši čas tudi na Gorenjskem. Jeseniški železar in drugi delovni ljudje prav tako številno obiskujejo razne kraje naše ožje in širše domovine in se navdušujejo ob prirodnih lepotah, neštetihi kulturnih in zgodovinskih spomenikih ter se seznanjajo z našim splošnim napredkom.

Poslovalnica turističnega in avtobusnega podjetja KOMPAS na Jesenicah ima spriču takega položaja zelo pomembno nalogo. V okviru svojega delovnega progra-

ma razvija domači in inozemski turizem in s tem v zvezi izvršuje vse usluge za domače in tuje turiste. Ob reorganizaciji podjetja v začetku letošnjega leta se je poslovalnica, z razumevanjem ObLO Jesenice, preselila v nove poslovne prostore na Gosposvetski cesti 17/a nasproti železniške postaje.

Poslovalnica opravlja vse posle, ki spadajo v pristojnost potovalnega urada. Med te spada, kot zelo pomembna, stalna služba menjave valut na vseh vlakih, ki pripeljejo na Jesenice iz inozemstva, kar prinaša ObLO in gospodarstvu nasploh, pomembne koristi. Poleg tega spada med zelo važne dejavnosti tudi deponiranje denarja naših državljanov, ki potujejo v inozemstvo, prodaja voznic za železniški, avtobusni, letalski in pomorski promet za tu in inozemstvo. Nadalje je v poslovalnici mogoče rezervirati prostor v vlakih spalnih vagonov, na ladjah in v letalih.

Posebna pozornost pa velja organiziranju izletov in potovanj po domovini in v inozemstvo. V okviru programa izletov velja posebna skrb pripraviti izletov za šolsko mladino in za skupine, ki jih prijavljajo sindikalne podružnice, društva ali druge organizacije. Izlete prirejajo največ z lastnimi turističnimi avtobusi, vodijo pa tudi na vse pomembnejše gospodarske in druge prireditve v inozemstvu in v znamenita mesta širom Evrope.

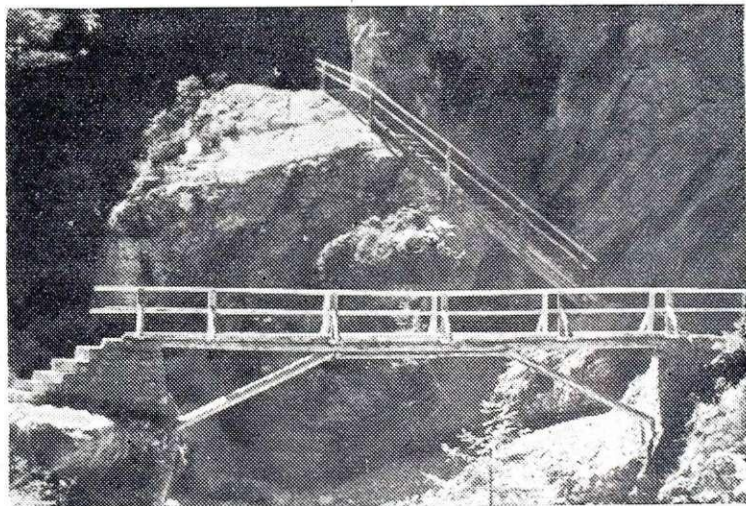
Za letošnjo jesen so v programu stalni izleti v Ljubljano, ki bodo združeni z ogledom gledaliških predstav v Drami oziroma Operi in pomembnejših športnih prireditve.

To je skop oris delovnega programa poslovalnice turističnega in avtobusnega podjetja KOMPAS na Jesenicah. Sicer pa vabimo, da nas obiščete v poslovalnici in se prepričate o kvaliteti naših uslug. Že vnaprej lahko zagotovimo, da se bomo potrudili, s čimer smo prepričani, da si bomo ohranili vašo naklonjenost tudi v prihodnje.

ležno in obsežno področje dela urbanista.

Nosilci urbanistične dejavnosti so zelo različni: urbanistično planiranje, projektiranje in realizacija je pristojnost organov ljudskih odborov, republiških specializiranih institutov oziroma zavodov in končno vsi udeleženci, ki sodelujejo na katerikoli način pri urbanizmu. Jasno je, da mora obstojati določena koordinacija med vsemi nosilci urbanizma predvsem zato, ker je to delo stalnega značaja in marekuje stalno kontinuiteto pri delu.

Osnovni instrument urbanizma je urbanistični načrt, ki regulira način izgradnje, rekonstrukcijo in (dalje na 5. strani)

Turistično društvo v Kranjski gori je uredilo novo pot do prvega Martuljkovega slapa

Nov turistični objekt v Martuljku

Martuljkovo skupino štejejo po zgradbi gora med najlepše v Evropi. Strme stene ponosnega Špika, ostre škrebline okoliških gor, ki so večji del leta pokrite s snegom in divje doline v podnožju z lepimi slapovi so že od nekdaj vzbujale pozornost. Stevilni planinci so že uživali lepoto teh sten, utrjevali svojo voljo in čut za tovariško medsebojno pomoč.

V avgustu je turistično društvo iz Kranjske gore skromno proslavilo otvoritev novozgrajene peš poti, mimo prvega Martuljkovega slapa. Ozka, nevarna in le redko prehodna stezica je vodila tedaj skozi sotesko do Bučnovega rovta, po kateri so se tja umikali pred sovražnikom tudi partizani — minerji in spomenik padlemu partizanu pod slapom

gora. Sedaj je tu zgrajena solidna steza s številnimi vitkami mostovi, ki jo je uredil kolektiv podjetja za urejanje hudournikov. Pot je vdolana oziroma vsekana v stene in po pestrosti prekaša Vintgar.

Otvoritve se je udeležil tudi predsednik občine, tovarš Franc Treven in bil s številnimi drugimi obiskovalci vred iznemen nad lepoto, ki jo nudi nova turistična pot, dolga 1 km. Turistični pomen objekta se bo še povečal, ko bo v prihodnjem letu društvo ob vznožju uredilo camping. Ta turistični objekt, ki je oddaljen od železniške postaje v Martuljku le dobrih 20 minut, bo gotovo že sedaj privabil številne ljubitelje, kar bo najlepše priznanje turističnemu društvu Kr.

Nam vsem v vednost in premislek

(nadaljevanje z 2. strani)

kar bi seveda izžvalo izgube na sami proizvodnji. Pri tem se moramo zavedati, da smo izraziti dobavitelj surovin za našo industrijo.

Vso problematiko lahko definiramo z zaključkom, da moramo ob strogem stališču pri uveljavljanju naših pravic, v isti meri skrbeti tudi za izpolnitev naših obveznosti nasproti potrošniku. Za ilustracijo iznešene problematike moramo navesti tudi:

— da na primer pri izdelavi kotlovske pločevine daleč prekorajujemo dobavne roke (tri, šest, pa tudi več mesecev),

— pri izdelavi dinamov pločevine je kvaliteta glede na watne izgube taka, da se običajno pločevina ne more dobaviti kupcu, ki je zahteval dinamov pločevino povsem drugih vrednosti (Tovarna Rade Končar iz Zagreba, ki je največji potrošnik dinamov pločevine v državi, je v celoti odklonila kupovane naše dinamov pločevine),

— belo pločevino nam stornirajo tudi kupci, ki jo uporabljajo za embalaranje tehničnih masčob, ker postane zaradi ostankov palmovega olja neuporabna za tiskanje naslovov,

— patentirano žico dobavljamo v kolobarjih malih dimenzij, tako da se pri ravnanju pojavljajo deformacije, ki uničujejo kvalitete lastnosti žice. Zato nam jo kupci vračajo in seveda stornirajo pogodbe.

— jeklo za krogične ležaje še danes ne odgovarja kupčevim tehničnim pogojem, tako da je tudi ta izdelek predmet stalnih reklamacij itd.

V analizi naše prakse so to v grobem iznešeni nekateri karakteristični primeri, ki pa so resen problem predvsem zato, ker so to izdelki naše perspektivne proizvodnje, na kateri bazira naš bodoči razvoj. Prostor za članek ne dovoljuje, da bi se bolj podrobno spuščali v vse pojedinosti nakazanih problemov in tudi ni cilj v tem. Hočemo pa opozoriti na aktualnost hitrega reševanja.

Zaradi zgoraj opisanih okoliščin in položaja na domačem tržišču se je v naši železarni razvilo

in udomačilo mišljenje, da se prav vse lahko proda, kar se izdela. To je bilo do konca lanskega leta tudi res. Zadrževati se na takih pozicijah tudi danes, bi pomenilo ignorirati nove poslovne pogoje in zavestno škodovati podjetju. Že ob samem uvajanju novega sistema so nekateri podjetja delno ali v celoti stornirala svoja naročila, ker smo jih z našimi nesolidnimi dobavnimi roki ali s slabo kvaliteto izdelkov dovedli pogosto v zelo komplicirano in škodljivo situacijo. Na prejšnje reklamacije in njihove prigovore nismo dovolj dosledno reagirali in odstranili slabosti, kar je do neke mere posledica dotedanjega sistema in pogojev na našem tržišču. Toda danes moramo zelo živo in z učinkovitimi načini reševati napake pri pravočasni dobavi, kvalitetni izdelavi itd. ter hitro prilagajevati našo proizvodnjo zahtevam tržišča. Ta problematika pa zahteva detaljno analizo naše dosedanje prakse in konkretne rešitve.

Glede na resnost problema je treba k reševanju pritegniti vse organe samoupravljanja, družbene organizacije, upravo in neposredne proizvajalce. Vsekakor bo potrebno popravljanje dosedanjega sistema nagrajevanja v tem smislu, da se v borbi za čim točnejše izpolnjevanje pogodbenih obveznosti (dobavni roki, kvaliteta in prodajna cena) konkretno stimulira vse odgovorne faktorje, vključno z neposrednimi proizvajalci. Mogoče bi predhodno obdelana problematika dosedanjega poslovanja koristno služila za bolj stvarno diskusijo. V ta namen bi bilo treba zadolžiti določene strokovnjake iz vseh treh sektorjev (tehnični, komercialni in računski).

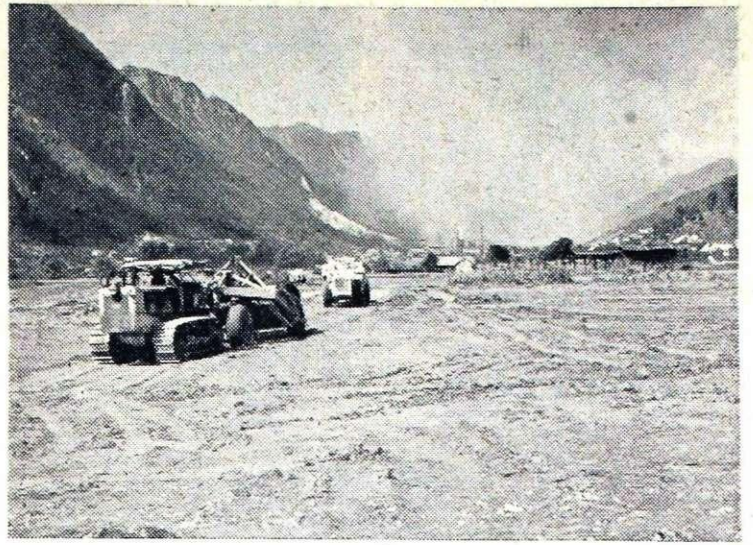
Tržišče črne metalurgije je sposobno absorbirati skoraj vse izdelke naše sedanje in perspektivne proizvodnje. Vprašanje je samo, kako bomo na njem nastopili v prej navedenih okoliščinah. Periodično kopicenje nekaterih vrst izdelkov v naših skladiščih je samo eno opozorilo več, da moramo nujno določiti naš poslovni odnos napram potrošniku, ne pa da gledamo na te pojave

kot na stvari prehodnega in brez-pomembnega značaja.

Nakazani problemi morajo biti predmet reševanja vsega kolektiva, kajti s pravočasnimi in pravnimi rešitvami bomo omogočili naši železarni hitro vključevanje v nove poslovne pogoje na domačem tržišču in s tem omogočili boljši ekonomski rezultat vsakemu članu kolektiva, kar je končno tudi skrajni cilj našega novega gospodarskega sistema.

Z odstranjevanjem navedenih težav bo naš kolektiv, poleg osebnih koristi mnogo doprinesel tudi k uspehu železarne in njene-mu ugledu, ki ga že ima na domačem tržišču.

T. Dj.

Scrapperji in buldožerji bodo morali na Belškem polju izkopati več tisoč kubičnih metrov zemlje

10. redna seja upravnega odbora

1. Na 10. redni seji, dne 24. avgusta 1961 je UO analiziral sklepe 18. rednega zasedanja CDS. V tej analizi je upravni odbor posebej razpravljal o ukrepih, ki jih je CDS sprejel v zvezi z razpravo o problematiki proizvodnje v juliju. Z namenom, da se ti ukrepi, naše bralce smo z njimi seznanili že v prejšnji številki, resnično sprovedejo v življenje, je upravni odbor zadolžil upravo, da se v polni meri zavzame za njihovo realizacijo, ob koncu septembra pa naj upravnemu odboru poroča, kakšni so doseženi uspehi.

Še posebej pa je upravni odbor zadolžil upravo, da se čim bolj zavzame pri reševanju problematike predelovalnih obratov, posebej pa hladne valjarne in žičarne. Poleg sklepa CDS, da bomo o problematiki predelovalnih obratov ob koncu tretjega četrtletja razpravljali na zasedanju CDS, je upravni odbor naročil upravi, da skupaj z obratovodstvom hladne valjarne analizira ukrepe, ki jih morajo podvzeti, da bi rešili problematiko, v kakršni se trenutno nahaja. O tej analizi bo upravni odbor razpravljal na svoji prvi seji.

2. Na 10. redni seji je upravni odbor analiziral tudi sklepe delavskih svetov obratov, ki so jih

ti sprejeli na svojih sejah v juliju. — Vsi sprejeti sklepi so v okviru pristojnosti delavskih svetov obratov in po njih upravni odbor ni sprejel nobenih zadolžitvev.

Kar pa se tiče bodočih analiz sej in sklepov DS, UO in zborov ekonomskih enot pa je upravni odbor sklenil, da bo to delala posebna tričlanska komisija upravnega odbora. V to komisijo je upravni odbor imenoval naslednje svoje člane: Jožeta Mura, Franca Kobentarja in Ferdinanda Lukeka. Ta komisija ima nalogo, da analizira zapisnike sej teh organov in poroča upravnemu odboru le o sklepih, po katerih bo moral upravni odbor dodatno sprejeti zadolžitve oziroma ukrepe, ali pa o sklepih, ki prehajajo izven okvira pristojnosti teh organov.

Če pa bodo na sklepe teh organov imeli pripombe obratovodje, je upravni odbor sklenil, da o tem takoj obvestijo glavnega direktorja, ki bo o tem poročal upravnemu odboru.

3. V nadaljevanju se je UO razpravljal o problematiki izdajanja tovarniškega tiska. Problematiko je upravnemu odboru predložil uredniški odbor, ki istočasno predlaga tudi določene spremembe pri izdajanju in reorganizacijo uredniškega odbora. Na podlagi tega je upravni odbor sklenil:

— s 1. januarjem 1962 se namesto štirinajst dnevnika uvede tednik,

— s predlagano reorganizacijo uredniškega odbora se upravni odbor strinja in jo s priporočilom odstopa preko komisije za

organizacijo dela CDS v potrditev,

— kar se tiče financiranja tednika in revije glede na sedanji štirinajst dnevnik je upravni odbor zadolžil uredniški odbor, da napravi predračun stroškov in naj ga preko upravnega odbora predloži CDS v potrditev,

— ko bo reorganizacija uredniškega odbora potrjena od CDS, bo uprava izdala razpis za vsa delovna mesta, ki jih reorganizacija predvideva, tako stalna kot honorarna, do takrat pa vrši funkcijo v.d. odgovornega in glavnega urednika tov. Remigij Noč.

Milan Polak

ZAHVALA

Podpisana Tončka Črv se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji Železarne Jesenice in DOZ za denarno pomoč, ki sem jo prejela po smrti mojega moža, ki se je v železarni smrtno ponesrečil. Na tem mestu še posebej priporočam ustanovo DOZ ostalim članom kolektiva Železarne Jesenice in prebivalstvu Jesenic, ker je vedno pripravljen, da pomaga v najtežjih trenutkih.

Tončka Črv, Javornik

PREKLICI

Preključimo veljavnost izkaznic za vstop v železarno, ki so bile izdane na imena: Franc Koren, martinarna; Marjan Tomažin, transport in Francka Ravnika, nabavni oddelek.

Potrebujemo popoln urbanistični načrt

(nadaljevanje s 4. strani)

asanacijo določenega naselja ali posameznih zazidalnih površin. Usmerja urbanistični razvoj določenih rajonov v skladu z njihovim družbeno-ekonomskim razvojem.

Urbanistični načrt predstavlja elaborat, ki je sestavljen iz skic in tekstov ter treh osnovnih delov:

— analitično-programski del, to je program,

— projektno-kompozicijski del, to je projekt in

— tekstualni del, navodila za realizacijo načrta.

Program je zasnovan na podatkih in analizah naravnega okolja, višine zneska investicijskega sklada in komunalnega prispevka, proučuje gospodarski razvoj (valovanje), naravni in mehanični (migracija), razvoj prebivalstva ter njegovo strukturo.

Projekt je zasnovan na utrjenih analizah programa, deli se v več faz: idejni urbanistični načrt, splošni (generalni) urbanistični načrt, regulacijski, detajlni urbanistični načrt itd.

Tekstualni del načrta vsebuje odredbe in predpise, ki naj omogočijo realizacijo, obenem pa pojasnjuje materialne možnosti komune za uresničitev urbanističnega načrta. Čeprav so Jesenice majhno mesto, si mora postaviti določene smernice za svoj urbanistični razvoj. To je predpogoj za razvoj takega mestnega organizma, ki bo sposoben za daljšo perspektivo s svojo organizacijo in ostalimi odlikami nuditi maksimalne pogoje za vsebinski del življenja sodobnega človeka.

Zanemarjanje in premalo zanimanja za naš urbanizem je krivda na pomanjkanju kadrov — urbanistov, ki bi morali dati obsežnejše urbanističnega razvoja mesta. Vse lokacije zgradb so se v zadnjih letih reševale od primera do primera, ne da bi se urbanizem reševal s širšega vidika in s postavljanjem čvrstih načrtov. Jasno je, da to ne sme več ostati pravilo ter moramo zavestno pristopiti k izdelavi splošnega urbanističnega načrta.

Dokler ni izdelan splošni načrt, je treba pristopiti k osnovnemu coniranju mestnega območja, ki mora vsebovati okvirno rešitev razdelitve mestnega organizma, pri čemer upošteva osnovne funkcije mesta. Taki coningi so se pri nas v zadnjih letih že formirali, deloma stihijno ter zato bolj ali manj posrečeno.

Po splošnih urbanističnih načelih mora stanovanjski coning obsegati najbolj zdravi del območja, ki je izven industrijskega in obrtnega centra, vendar se mora nahajati čim bližje mestnega središča. Jeseniški stanovanjski coning na Zgornjem in Spodnjem Plavžu deloma opravičuje svoj obstoj, saj zavzema lepe površine v neposredni bližini mesta, načelo pa je kršeno z gradnjo avtoservisa, ki vsekakor ne spada v stanovanjski coning. Prav tako je neugodna lega stanovanjskih blokov ob železniški progi in kurilnici.

Razporeditev stolpnice ter blokov ob Cesti Maršala Tita kaže, da je urbanist »bahaško« razpologal s prostorom, nasprotno pa je 6 blokov, ki so trenutno v grad-

nji, stisnjenih na relativno majhni površini.

To dokazuje, da zazidalni načrt Plavža ni bil dovolj preštudirani. (Konec prihodnjic)

DOSEŽENI USPEHI V TEKMOVANJU ZA MESEC JULIJ

	PLAVŽ	MARTINARNA	ELEKTRO PEČ	OPEKARNA	LIVARNA	PROFIL VALJARNE	VALJARNA 2400	ŽIČNA VALJARNA	VALJARNA 1800	JEKLOVLEK	HLADNA VALJARNA	ŽIČARNA	ČEVARNA	ŽELEZARNA	ELEKTRODNI ODD.	ENERGIJA	OTK	MEHANIČNA DEL.	KONSTRUK. DEL.	ELEKTRO DELAV	JAVORNIK III.	GRADBENI ODD.	PROMET	TRANSPORT
PRODUKTIVNOST	4257	+47	+136	+224	+142	-33	-44	+26	+67	-77	+145	-70	-127	+117	+142	+26	+57	-77	-4	+27	+213	+92	+59	+73
KORIŠČANJE KAPAC.	+16	-69	-102	-42	-26	-168	-77	-81	-16	-149	-60	-139	-266	-95	-47	-96	-142	-105	-75	-153	-153	-	-54	-34
NOVAT IN RACIONAL. PREDLOGI															+20							+20		
BOLOVANJE DO 7 DNI	-17	+10	-18	-4	-19	-3	-8	-10	-2	-	+20	+5	-11	+1	-5	-15	-5	-19	-17	-25	-	-2	-13	-
BOLJ. ZARADI NEZGOD	-1	+9	+50	-40	+16	-15	+6	+4	+12	+50	-10	-16	-9	+39	-26	+41	+36	-18	+31	+41	-10	-20	+7	-9
RED - ČISTOČA	+66	+58	+59	+71	+63	+47	+38	+46	+63	+67	+50	+53	+57	+60	+53	+59	+60	+59	+55	+54	+36	+59	+49	+45
SKUPAJ TOČK.	+321	+55	+125	+209	+176	-157	-65	-15	+126	+109	+185	-167	-358	+142	+177	+15	+6	-160	-10	-36	+86	+149	+43	+75

V tretjem mesecu novega med-obratnega tekmovanja so obrati dosegli skupno 738 točk. V primerjavi z rezultatom v juniju je ta uspeh precej slabši, saj je doseženo skupno kar 1720 točk manj. Tako slab rezultat v juliju je predvsem posledica slabega izkoriščenja kapacitet, saj so obrati v tej točki tekmovanja dosegli skupno kar 2113 negativnih točk, kar se še ni primeno v vseh prejšnjih tekmovanjih. Vzrok temu so bili predvsem državni prazniki kar tudi nekoliko okrnjeno nedeljsko obratovanje in remont.

Bolj pa je razveseljav rezultat v produktivnosti, kjer je doseženo 531 točk več kakor v juniju. Proizvodnja se je v juliju sicer nekoliko zmanjšala, vendar so se v še večji meri zmanjšale efektivno izvršene ure, tako da je pokazatelj produktivnosti zelo dober.

Glede racionalizatorskih in novatorskih predlogov, sta bila predložena samo dva predloga, medtem ko jih je bilo v juniju pet in je torej rezultat precej slabši.

Bolovanja do sedem dni so v juliju nekoliko porasla, tako da je končni rezultat v tej točki ne-

gativen za 162 točk. Zboljšal pa se je rezultat pri bolovanjih zaradi nezgod, kjer je uspeh pozitiven za 168 točk nasproti +63 v juliju in -8 v maju.

Red in čistoča je bila ocenjena s 1347 točkami, kar je največ od vseh mesecev letošnjega tekmovanja.

Največ točk, kakor je iz tabele razvidno, je dosegel plavž, in sicer 321 točk in tako osvojil prvo mesto. Kolektivu visokih peči čestitamo in mu želimo še nadaljnjih uspehov! Stane Mugerli

Novator Franc Robič

Franc Robič iz konstrukcijske delavnice je v naši železarni zaposlen že od leta 1933 dalje. V tem obratu je že vsa leta po vojni in je uspešno opravil izpit za visoko-kvalificiranega delavca, zdaj pa je skupinovodja.

S popravilom grabilcev za rudo se ukvarja že več let. Tako je opazil, da je treba pogosto menjati zobe pri teh grabilcih, toda stanje zaradi tega ni bilo zadovoljivo. Kljub pogostemu menjavanju zob so morali grabilce zelo pogosto popravljati. Asistentu, tov. Stanetu Torkarju in delovodji, tov. Medju na visokih pečeh je predlagal izboljšavo tako, da bi namesto prejšnjega zamenjavanja zob v prihodnje te samo obnavljali.

Poizkus je dobro uspel in grabilci v zadnjem letu niso bili v popravilu. Izračunali so, da izboljšava, ki jo je predlagal tov. Robič, pomeni hkrati tudi prihranek v višini 1.900.000 dinarjev na leto. Kakor je tov. Robič povedal sodelavcu našega lista, imajo v konstrukcijski delavnici nalogo za izdelavo dveh novih grabilcev rude, s pripombo, da je treba upoštevati pri izdelavi tudi njegovo izboljšavo.

Delovna varnost — skrb nas vseh

Polletno poročilo in analiza nezgod v našem podjetju nam kaže, da so obratne nezgode v stalnem porastu. V primerjavi s prvim polletjem 1960 so obratne nezgode porasle za 48 primerov, kar pomeni, da so višje za 0,5 %. Prav tako ugotavljamo, da je glede na to poraslo število izgubljenih dni za 949 dni več, kot v istem obdobju lanskega leta. Med drugim beležimo v prvem polletju dve smrtni nesreči, katerih v istem obdobju lanskega leta ni bilo. Vsi podatki dokazujejo, da je stanje kritično, ker so nezgode v porastu. Čeprav je stalež zaposlenih v letu 1961 za 137 delavcev višji, porast nezgod in problema, ki ga kaže statistika v prvem polletju, ne upravičuje navedenega problema.

Naše podjetje vlaga vsako leto večja finančna sredstva, da bi se izboljšala higiensko tehnična zaščita in delovna varnost. V zvezi s tem zagotavlja boljše in varnejše pogoje za delovno in osebno varnost delovnega človeka. V tem smislu se nudijo delavcem vsa potrebna osebna zaščitna sredstva, ki naj varujejo pri poslednji uporabi delavca pred poškodbami. Strojari so bili ukrepi na področju tehničnih izboljšav strojnega parka, delovnih mest in organizacije zdravstveno-varnostne službe. Vendar na število nezgod še vedno vplivajo različni subjektivni faktorji, ki so odraz notranjih odnosov in razmer po obratih.

Med osnovnimi vzroki, ki vplivajo na porast nezgod, je močna

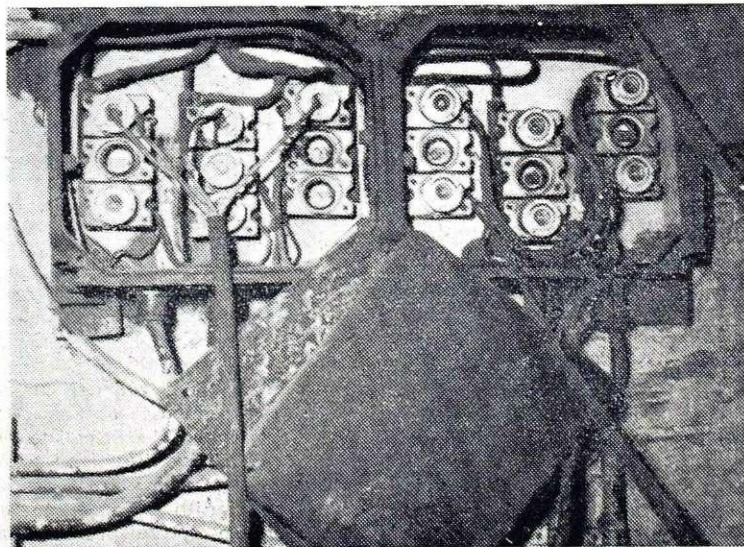
fluktuacija delovne sile. Neprestano naraščanje odhajanja in prihajanja nove delovne sile povzroča službi za delovno varnost največ problemov in nezgod, posebno pri mladih delavcih, ki niso vajeni dela v težki industriji. Nadalje ugotavljamo, da so vzroki ki nezgod tudi v tem, ker delavci premalo dosledno uporabljajo zaščitna sredstva in ne upoštevajo predpisov o zdravstveno-tehnični varstveni službi. Med te probleme spada tudi slaba delovna disciplina, ki je ena izmed subjektivnih faktorjev, ki vpliva na število nezgod. Navedeni problemi narekujejo potrebo, da se poveča odgovornost in skrb za delovno varnost vodilnih ljudi po obratih in oddelkih, zlasti delovodij, ki neposredno vodijo ljudi na delovnih mestih.

Vzroki nezgod pa ne izhajajo samo zaradi notranjih problemov v podjetju, marveč jih v velikih primerih ugotavljamo izven podjetja, to je doma. Zunanji vplivi in vzroki so v glavnem v neurejenosti življenjskih razmerah, alkoholizmu, priložnostnem ter kmečkem delu, ki ga opravljajo nekateri delavci po svojem delu doma in še razni drugi vzroki psihološke narave.

Prizadevanje za znižanje obratnih nezgod in boljše delovne varnosti za našega delovnega človeka ter večje proizvodnje naj ne bi bila samo naloga službe delovne varnosti, marveč skrb slehernega člana našega kolektiva,

predvsem pa vodečih ljudi po obratih in oddelkih. Le tako bomo prihranili ogromno trpljenja, bolečin in stroškov, pa drugi strani pa povečali osebno srečo in zadovoljstvo našemu delovnemu človeku.

Sindikalne organizacije so mnogokrat pred problemom, kam organizirati obratni sindikalni izlet. To vprašanje ne bi bilo tako problematično, če bi imeli dovolj denarnih sredstev, kar žal ni slučaj. Ko pa priredijo izlet, se navadno od-

Vsak komentar je odveč

Društvo iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav obvešča

Pred sprejetjem pravilnika o nagrajevanju novatorjev

Kljub temu, da dosednji zakon o patentih in nagradah avtorjem tehničnih izboljšav iz leta 1948 ni upošteval ustvarjalnega poleta našega delovnega človeka, je naš železarski delovni kolektiv nenehno skrbel in podpiral iznajditeljsko dejavnost. V cilju, da bi bili avtorji tehničnih izboljšav za svoje podvige pravilno in stimulativno nagrajeni, je bilo v naši železarni sprejetih in izdanih več pravilnikov, ki so predpisovali način prijavljanja in nagrajevanja tehničnih izboljšav.

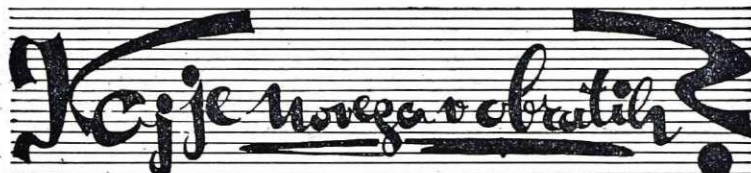
Delavski svet Železarne Jesenice je sprejel prvi tak pravilnik na svojem zasedanju 20. januarja 1956. leta. Na zasedanju 10. septembra 1958. leta pa je potrdil in sprejel nov pravilnik, ki je nudil nove možnosti za porast novatorske in racionalizatorske dejavnosti na vseh delovnih mestih našega kolektiva. Ta nenehna skrb organov delavskega upravljanja za uspešne in prizadevne avtorje tehničnih izboljšav je dvigala delovni in ustvarjalni polet pri vseh članih našega kolektiva. Število avtorjev tehničnih izboljšav je naglo raslo, prav tako pa se je večala tudi vrednost in kvaliteta izboljševalnih predlogov. Pomen prizadevnega dela avtorjev tehničnih izboljšav je pravilno ocenila tudi Zvezna ljudska skupščina, ki je nadomestila star in neustrezen zakon o patentih in tehničnih izboljšavah iz leta 1948 in izdala leta 1960 nov zakon, ki daje neomejene možnosti izumiteljski in novatorski ter racionalizatorski dejavnosti, pri tem pa ne zanemarija izrednega prispevka tudi avtorjev malih obratnih tehničnih izboljšav. Po sprejetju novega zakona o patentih in tehničnih izboljšavah je gospodarski seminar pravne fakultete v Ljubljani dobil nalogo, da sestavi tipski enotni pravilnik za nagrajevanje malih obratnih tehničnih izboljšav. Žal delo pri sestavljanju tega tipskega pravilnika le počasi napreduje, zato je bil naš referat za novatorstvo in racionalizacijo primoran, da skupaj s

pravno službo železarne izdela osnutek novega pravilnika o postopku prijavljanja patentov in o nagrajevanju predlogov za tehnične izboljšave. Naš osnutek je bil izdelan na osnovi podobnih pravilnikov, ki jih imajo v drugih sorodnih delovnih kolektivih, pri sestavi pa so sodelovali tudi člani našega kolektiva, ki so prijavili že večje število koristno izvedenih tehničnih izboljšav. Z dopolnili in popravki pa je sodelovalo tudi novoustanovljeno Društvo iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav. Tako pripravljeni osnutek pravilnika, ki točno predpisuje pravice in dolžnosti avtorjev tehničnih izboljšav, je bil predložen upravnemu odboru in

komisiji za organizacijo dela in storilnost pri CDS, ki sta ga s popravki in dopolnili sprejela in pripravila za sprejetje na prvem zasedanju CDS.

Prepričani smo, da bodo novi pravilnik, novoustanovljeno Društvo iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav, notranji razpisi še neresenih problemov v naši proizvodnji in medobratno tekmovanje močno poživili novatorsko in racionalizatorsko dejavnost v našem kolektivu. Kajti nov pravilnik predvideva pospešeno in objektivno ocenjevanje tehničnih izboljšav, prav tako pa tudi stimulativno nagrajevanje prizadevnih in uspešnih avtorjev na osnovi doseženih koristi in prihrankov.

Zuro

V naših obratih uresničujejo rekonstrukcijski načrt

V predelovalnih obratih je dograjena tretja zvonasta žarilna peč in je že pričela z obratovanjem.

Pričeli smo z deli na dograditvi čistilcev plavžnega plina. Gradbeni dela so v teku že na samih čistilcih. V strugi Save nad železniškim mostom pripravljajo dela za gradnjo akvedukta, ki bo nosil tudi cevovode za odtok odpadnih vod v sedimentne bazene. Tudi vse glavne instalacije za novo kisikarno bodo imele tu svoj prehod. Ob desnem bregu Save, pod železniškim mostom, je v gradnji zajetje za novo črpalnico hladilne vode, s katero bomo oskrbovali vodne prhe v novih čistilcih plina.

V kratkem bo tudi dograjen in popravljen glavni energetskega kanala ob strugi Ukove, ki nam bo omogočil krogotok hladilne vode in po katerem bodo izpeljane cevi za odplake, ki bodo šle na čiščenje.

V žični valjarni je stara lesena hala docela izginila. Dela so prenešana na prizidek. V kratkem, ko bo dvignjen še zadnji nosilec

žerjavne proge in podvlaka, bodo najtežja dela zaključena. Do konca leta bodo vsa glavna dela na hali in prizidku gotova. Dobavljen je tudi osemtonski žerjav in je trenutno v montaži.

Pretekli mesec smo dobili v podjetje nekaj lepih strojev. Predvsem je treba omeniti nov rezkalni stroj, za katerega bodo v kratkem v mehanični delavnici pripravili prostor in ga postavili. Prav te dni smo kupili in prevzeli tudi novo ročno dvigalo tipa UB1, katero lahko že v prihodnjih dneh pričakujemo v podjetju.

V valjarni 2400 so tudi pričeli pri normalizirani peči za montažo transporterjev, tako da bo do konca remonta proge celotna naprava dokončno dograjena.

V pregrajeni razdelilni transformatorski postaji na Jesenicah potekajo dela naprej. Pričenjajo pa se dela v kalorični centrali za gradnjo novega parnega kotla, za katerega imamo že sklenjeno kupno pogodbo.

Ing. Milan Marolt

Kako in kam organizirati sindikalne izlete

ločijo za oddaljene kraje, kot nalahko takega izleta udeleži. Praksa primer Logarska dolina, Kamniška Bistrica, Pohorje, Ptujsko polje z zaposlenih 200, 300 ali pa tudi 500 članov kolektiva, lahko udeleži izleta le 25 do 30. Vsi ostali pa praktično od tega izleta nimajo nič, niti od skupnega denarja, ki se je zbral v blagajni. Še bolj žalostno pa je dejstvo, da so ti eno ali dnevni izleti povezani s prekomernim uživanjem alkoholnih pijač, kar prav gotovo ni pravilno, niti izleti ne bi smeli biti organizirani v ta namen.

Namen oddiha delovnega človeka, kakor tudi krajših izletov je prav gotovo povsem drugačen. Ti izleti so namenjeni predvsem temu, da se delovni človek v naravi sprosti in kar je glavno, da se člani kolektiva med seboj spoznajo in krepijo tovarištvo izven delovnega območja. Medsebojno spoznavanje pa je prav gotovo nemogoče, če se izleta lahko udeleži le 10 odstotkov od staleža in še to so navadno eni in isti, vsi ostali pa opravljajo svoje delo naprej, kot da zanje ni sindikata, niti sindikalnega izleta.

Dolžnost nas vseh je, da, če že prirejamo izlete, omogočimo na izletih tudi maksimalno udeležbo, ki

(dalje na 7. strani)

Vtisi s poti čez Atlantik

28. aprila smo odpluli iz New Yorka proti Philadelphii, kamor smo prispeli naslednji dan. To najstarejše ameriško mesto je polno znamenitosti. Muzeji, galerije in cerkve se vrstijo ob širokih avenijah. Tudi industrijsko je Philadelphia zelo razvita. Na obeh straneh zaliva, v katerega se izteka reka Delaware, je mnogo tovarnih, večinom zgrajenih med in po drugi svetovni vojni, z velikimi rafinerijami nafte. V ladjedelnih pa preurejajo vojne ladje za sodobni način vojskovanja in jih opremljajo z raketnim orožjem. Zelo zanimiva je nova, velika, pokrita ladjedelnica, kjer delavci niso izpostavljeni vremenskim nevarnostim. V

Philadelphii živi zelo veliko Poljakov, ki so pribežali v Ameriko ob napadu nacistične Nemčije na Poljsko.

Po treh dneh smo 2. maja odpluli proti Baltimoreu po umetnem prekopu, ki povezuje obe mesti. Na obeh straneh prekopa so bili gozdovi in polja z mnogimi lepimi weekend hišicami raznih barv in oblik. Ponoči smo prispeli v zaliv Chesapeake pred baltimorskim pristaniščem, ki je zelo veliko. V njem je zasidranih polno starih ladij, ki čakajo popravila. V bližini mesta, ki se razprostira okrog zaliva, je ena največjih železarn na svetu. Po enem dnevu smo se vrnili nazaj v New York.

Povzpeli smo se na Empire State Building, najvišjo zgradbo na svetu, visoko 412 metrov. Na vrhu tega nebotičnika je razgledni stolp, s katerega se vidi ves New York. Vodič, ki nam je razlagal zgodovino in znamenitosti mesta, je povedal, da bi lahko v njem stanovalo 80.000 ljudi. Sedaj pa so v njem razni uradi, v spodnjih prostorih pa trgovine in restavracije. Na vrh nas je popeljalo dvigalo v eni sami minuti, ki pa je kljub temu zelo zavzeto, saj boče biti vsake, ki obišče New York, na vrhu tega giganta. Zelo zanimiva je ena največjih veletrgovin, ki zaposluje okrog tisoč šest sto ljudi in že po tem lahko vidimo, da je res ogromna. V njej lahko kupiš vse, toda za naše pojme so cene dokaj visoke. Navaden naslanjač stane 80 do 90 dolarjev, kauč 110 do 150 dolarjev, moška obleka 60 do 90 dolarjev, ženske poletne obleke 20 do 35 dolarjev itd. Največ je konfekcijskih izdelkov. Uslužbenci ponujajo svoje blago kar preko mikrofona. Od uvoznega blaga je največ japonskega in iz Zahodne Nemčije.

Ko smo si ogledali Rockefellerjev center, nas je zanimal še Centralni park v središču New Yorka. Sredi betonskih nebotičnikov in hrupnega prometa je to tako tih in miren kraj, da nismo mogli verjeti. V parku so tri majhna jezera, polna labodov in rac, vmes pa zeleni hribčki, porasli z drevjem, s številnimi vevericami, ki so zelo krotke in pobirajo hrano kar iz roke. Po ogledu živalskega vrta smo se utrujeni in polni vtisov vrnili s podzemsko železnico nazaj na ladjo.

Podzemna železnica, ali kot jo Amerikanci imenujejo »subway«, je speljana na vse kraje mesta in tudi velja kot posebnost New Yorka. Subway je v rokah treh privatnih družb. Cena je enotna za vse vrstice, postaje pa so velike, razsvetljene dvorane, polne reklam in avtomatov. Lokalni in ekspresni vlaki vozijo zelo hitro in dosežejo ekspresno hitrost 100 km na uro.

Po ulicah New Yorka in tudi drugih mest, ki smo jih videli, se vali ogromna reka avtomobilov. Med njimi je mnogo taksijev, ki pa nikjer ne čakajo, temveč stalno krožijo po ulicah. Treba je le pomahati z roko in že se taksi ustavi pred teboj, so pa slabše zasidrani in čakajo, če se jim to sploh splača. Izredno razvit je tudi letalski promet, saj ima samo New York štiri velika letališča. Nad mestom stalno hrumijo letala, večinoma na reaktivni pogon.

(Nadaljevanje prihodnjik)

Pogled s 102. nadstropja na Manhattan

»Tripče de Utočce« na francoski rivieri

V nedeljo, 10. septembra bo odpotovalo 22 članov jeseniškega gledališča v Monaco. Tu se bodo predstavili z Držičevo komedijo »Tripče de Utočce« in bodo tako prvi v zgodovini gledališke dejavnosti zastopali Jugoslavijo na mednarodnem festivalu amaterskih gledaliških družin. Sodelovanje na že omenjenem festivalu v Monacu pomeni za kolektiv Čufarjevega gledališča in sploh za kulturno-prosvetno dejavnost na Jesenicah uspeh, kakršnega nismo pričakovali. S tem, da je Zveza kulturnih društev Jugosla-

Jeseničani se bodo z Držičevo komedijo »Tripče de Utočce« predstavili 14. septembra v gledališču Alcazar v Monte Carlu. Festival nima namena, da bi nastopajoče amaterske igralske družine razvrščal po nekem tekmovalnem sistemu in jim določal mesta, pač pa je to pregle ddelala na področju amaterske gledališke dejavnosti celega sveta. Na programu festivala so tudi razgovori o razvoju te dejavnosti, poleg tega pa bodo govorili tudi o predstavah, ki bodo v tem času na programu.

S prve uprizoritve Držičeve komedije »Tripče de Utočce«

vije določila jeseniško gledališče, da zastopa Jugoslavijo na drugem mednarodnem festivalu v Monacu, je dala priznanje kolektivu za njegovo plodno in požrtvovalno delo.

Organizatorji festivala so v posebnem pismu obvestili vse nastopajoče igralske družine, da bodo v času bivanja v Monacu na voljo številni ogledi muzejev, podzemeljskih jam, študija radia in televizije Monte Carlo, dalje palača princa in eksotičnega vrta. V tem času bodo priredili tudi večer na morju, ki je namenjen gostujočim igralskim družinam.

Člani kolektiva gledališča »Tone Cufar« so se na gostovanje v Monaco skrbno pripravljali pod vodstvom režiserja Marjana Beline. Priprave so trajale več kakor dva meseca, jutri to je v petek, 8. septembra 1961 pa bo v dvorani Cufarjevega gledališča premiera obnovljene komedije »Tripče de Utočce«, naslednji dan pa ponovitev, na kar še posebej opozarjamo ljubitelje gledališča z Jesenic in okolice.

Ob odhodu v Monaco želimo našim gledališnikom srečno pot v Monaco in da bi uspešno zastopali naše železarsko mesto, kakor dejavnost Jugoslavije na II. mednarodnem festivalu, kjer se bodo Jugoslavlani tudi prvič predstavili.

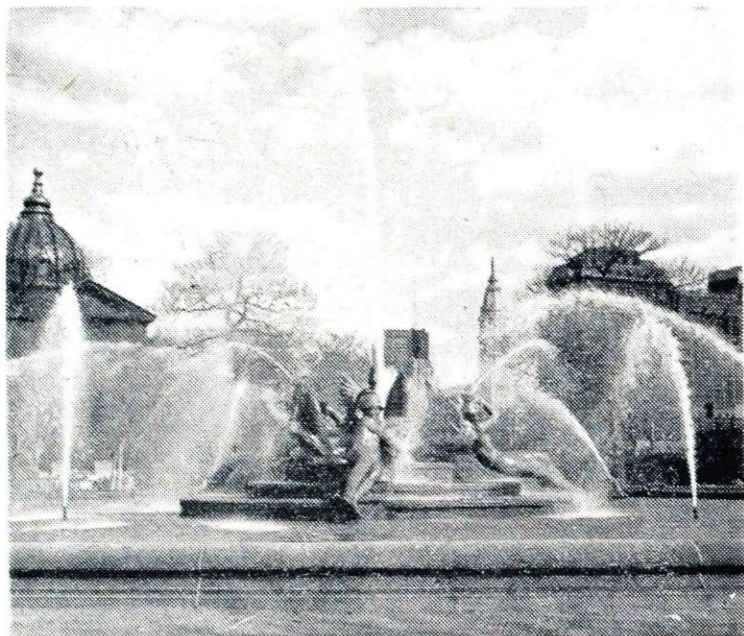
E. Ž.

ZAHVALA

Podpisani Janez Koselj, zaposlen v valjarni tanke pločevine, se iskreno zahvaljujem sindikalnemu odboru obrata Javornik II za denarno pomoč, ki mi je bila v času bolezni zelo dobrodošla.

Franc Glivar

Janez Koselj — Javornik II

Motiv iz Philadelphie

Kako in kam organizirati sindikalne izlete

(nadaljevanje s 6. strani)
naj bodo nekake delovni prazniki kolektiva, ki izlet prireja. Če bomo priredili tak izlet in zajeli veliko število sodelavcev, bo seveda nastal problem glede prevoza, kakor tudi produkcije, če bo cilj izleta oddaljen od Jesenic. Nastane vprašanje, zakaj ne bi prirejali izlete v

našo bližnjo okolico, saj je znano, da Gorenjsko spriču naravnih lepote obiskujejo domači in tuji turisti v vedno večjem številu. Poleg tega je v našem kolektivu zaposlenih prav gotovo še veliko delavcev in uslužbencev, ki lepoto Gorenjske še ne poznajo. Bohinj, Pokljuka, Radovna s Krmo, Vrata s Peričnikom, Kranjska gora, Vrhič, Trenta, Tamar, Korensko sedlo so poleg Črnege vrha, Pristave, Završnice in naše Mežakle prav gotovo primerna mesta za prirejanje obratnih izletov, ki bodo omogočili vsem udeležencem zdravo razvedrilo v lepi naravi. O tem naj razmišljajo sindikalni odborniki, ko prirejajo izlete.

Kako naj bo organiziran tak izlet pa je vprašanje zase. Predvsem je treba zagotoviti čimvečjo udeležbo na izletu od obratovodstva do zadnjega delavca. Poskrbeti za dobro organizacijo ter omogočiti udeležencem izleta vsestransko razvedrilo v raznih športnih prireditvah in za zabavo, ki je včasih prijetna tudi ob zvokih navadne harmonike. Prednost takih izletov je v tem, da so povezani z manjšimi denarnimi stroški, saj odpade plačevanje prevoza, ki včasih vzame levji delež iz sindikalne blagajne in denar lahko porabimo v druge namene. Glavno je, da bo od skupnega denarja vsak član kolektiva dobil svoj delež.

Stalna komisija za oddihe in rekreacijo, ki je bila formirana nedavno v Kranju, je obravnavala tudi enodnevne izlete. Ugotovljeno je bilo, da imamo v naših krajih sicer vse naravne lepote, žal pa nimamo organiziranih primernih izletišč v bližnji okolici, ki bi bila opremljena s potrebnimi gostinskimi obrati, prenočišči, zabavišči, športnimi objekti in sanitariji. O tem bo treba razmišljati in organizirati v vsaki občini vsaj eno izletišče, ki bi bilo odprtega tipa in dostopno tudi za člane drugih kolektivov. Za tak izletišče imamo Jeseničani, zlasti pa naš kolektiv, prav gotovo najboljšo možnost na Črnem vrhu. Pristavi ali pa tudi na Mežakli, ki jo žal zadnji čas vedno bolj opuščamo.

Bratci nam pišite

Ostalo je le pri lepih besedah in obljubah

Tov. urednik!

Kmalu bo minilo dve leti, odkar so se v nove stolpnice na Plavžu vselili prvi stanovalci. — Že ob vselitvi so stranke, ki stanujejo v devetem nadstropju v srednji stolpnici, opazile mokre madeže. Razumljivo je, da smo takoj opozorili merodajne ljudi, ki pa so nam zatrjevali, da so to madeži samo od enkratnega dežja in da se ne bodo več ponovili. — Vendar smo se kmalu prepričali, da to ni res. V naši in sosednji stolpnici zamaka ob deževni dobi na več krajih. V mojem stanovanju je kar sedem takih kritičnih mest in kadar dežuje, je celo stanovati otežkočeno.

Od dneva vselitve pa do danes si je na kraju samem stanje ogledalo 12 komisij. Člani vseh teh komisij so bili sicer mnenja, da je treba za vedno čimprej urediti in stanovalcem omogočiti, da bodo stanovali v urejenem stanovanju.

Vendar vse dosedanje obljube in lepe besede so ostale neizpolnjene, stanovalci pa še vedno čakamo, kdaj bodo pričeli s popravilom oziroma izolacijo plošče nad stanovanjem in devetem nadstropju. Stranke, ki stanujejo v obeh stolpnicih, v znak protesta nekaj časa niso hotele plačevati stanarine, potem pa so začeli groziti z izselitvami.

S svojim člankom nameravam opozoriti merodajne forume in ljudi na Jesenicah, da je problem zamakanja v stolpnicih tak, kakršen je bil pred leti. Upam, da se bodo pri Zavodu za stanovanjsko izgradnjo le zganili in da bodo vsaj do začetka letošnje zime popravili streho, poleg tega pa bi bilo treba prizadeta stanovanja ponovno oceniti in povrniti škodo, ki so jo utrpeli stranke zaradi zamakanja.

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob izgubi našega očeta, deda, pradedi in brata

JANEZA MRAKA

tovarniškega upokojenca

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala kolektivu mehanične delavnice ter elektropeči, hišnemu svetu in vsem ostalim darovalcem lepih vencev in cvetja. Toplo zahvalo smo dolžni tudi tovarišici Geoheljevi in ostalim sosedam.

Lepa hvala!

Zalujoči: hčerka Milka, sinova Milan in Marjan ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža

VIKTORJA ZUPANA

se zahvaljujem vsem, ki so mi v teh težkih urah stali ob strani, posebno sosedom za pomoč in vsem številnim darovalcem cvetja. Hkrati se iskreno zahvaljujem vsem, ki so z menoj sočustvovali in mi pismeno ali ustno izrazili sožalje. Posebno pa se zahvaljujem njegovim sodelavcem, govornikom za lepe tolažilne besede, organizaciji ZB ter ostalim organizacijam in vsem, ki so ga tako množično spremljali na zadnji poti in pokrili njegov prezgodnji grob s cvetjem in vencem.

V neizmerni žalosti

Marjana Zupan s hčerko

Klubske prostore v novem domu na Hrušici so lepo urejeni

Kulturno-prosvetna dejavnost v jeseniški občini nima primernih prostorov

Svet za kulturo in prosveto pri ObLO Jesenice je imenoval komisijo, ki je pregledala stanje kulturnih in družbenih domov v naši občini. Po poročilu te komisije je stanje v vsej občini zelo kritično. Zdi se nam, da je prav, da se pred novo sezono nekoliko spoznamo s tem, brez dvoma največjim problemom kulturno-prosvetne dejavnosti.

V vsej občini nima niti eno kulturno-prosvetno društvo res primernih prostorov, najslabše pa je stanje na Javorniku in Koroški Beli, v Ratečah, Kranjski gori, Planini pod Golico in Blejski Do-

bravi. Seveda pa s tem ni rečeno, pomembnem turističnem centru, je da so pogoji v drugih krajih mnogo boljši, saj je tudi na Jesenicah, Zirovnici in Hrušici pomanjkanje prostorov problem št. 1. Po podatkih komisije bi bilo potrebnih 4.562.000 dinarjev investicij za izboljšanje stanja in vsaj zasilno ureditev in sanacijo že obstoječih zgradb. V enakem položaju, kot prej omenjena društva, je tudi jeseniško gledališče »Tone Čufar«, saj je stavba v zelo slabem stanju in že trideset let, odkar obstoja, ni bila izdatno adaptirana. Poleg tega imajo v zgradbi zasilne prostore še druge dejavnosti, dvorana v njej, pa kot edina večja dvorana na Jesenicah, služi vsem prireditvam in je v letu uporabljena povprečno vsake drugi dan.

Poseben problem so primerni prostori za kulturno-prosvetno dejavnost v gornjesavski dolini. Že v uvodu sem omenil Kranjsko goro in Rateče, dodati bi pa lahko še Podkoren in Dovje. V vseh štirih krajih, posebno pa v Kranjski gori,

Ozrmo se nazaj na razmere pri jeseniški Svobodi, ki ima svoje prostore v Delavskem domu pri Jelenu. Zaradi neprimernih prostorov se njeno delo ne more normalno razvijati. Klubskih prostorov ni, sekcije so prav tako brez prepotrebnih prostorov in večina sekcij posluje v drugih zgradbah. Čeprav se na Jesenicah že dalj časa razpravlja o gradnji novega kulturnega doma in čeprav vsi vemo, da je to osnovni pogoj za nadaljnji razvoj te dejavnosti, še vedno ni ničesar določenega v zvezi s to gradnjo. Kulturni dom na Jesenicah pa je najnujnejša potreba, ki zahteva čimprejnejše rešitve, saj bi z njim rešili tudi podobne probleme drugih družbeno-političnih organizacij na Jesenicah.

Mnogo je bilo že pisanega o vseh teh problemih, vendar je vse ostalo samo na papirju. Jeseničani pa se sprašujemo, zakaj prav v naši občini, ki sodi med najbolj industrializirane v Sloveniji, ni mogoče najti sredstev tudi za tovrstno vzgojo, ki je med pomembnimi faktorji splošne družbeno-politične vzgoje novega sodobnega človeka.

Ob začetku letošnje nogometne sezone

3. septembra so bile na sporedu prve prvenstvene nogometne tekme v okviru gorenjske nogometne lige. V tej ligi nastopa tudi moštvo Jesenic po neuspelem kvalifikacijskem tekmovanju za vstop v SCL. V novo nogometno sezono stopajo naši nogometaši skrbno pripravljeni. V času, ko ni bilo na sporedu prvenstvenih nogometnih tekem, so odigrali več prijateljskih tekem z enajstoročniki NK Triglav iz Kranja in NK Odred-Krim iz Ljubljane, na Jesenicah pa so gostovali tudi nogometaši NK Mačve, ki je član II. zvezne lige.

V gorenjski nogometni ligi bodo v prihodnji sezoni poleg enajstoročnikov NK Jesenic tekmovali še nogometaši Tržiča, Škofje Loke, NK Mladost iz Kranja, NK Prešeren iz Radovljice, NK Svoboda - Senčur in drugo moštvo kranjske-

ga Triglava. Ljubitelji nogometa tudi v prihodnji nogometni sezoni hud boj za točke in še posebej za prvo mesto. Za prvaka gorenjske na Jesenicah pričakujejo, da bo ske nogometne lige se bosta tudi

v tej sezoni potegovali enajstoročniki z Jesenic in Tržiča, ki imata tudi največ izgledov, da bosta prihodnje leto, ko bo tekmovanje zaključeno, lahko kandidirali za vstop v SCL.

NAŠI JUBILANTI - 50-LETNIKI

V mesecu septembru so in bodo praznovali svoj 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: **Matevž Zupan**, elektro peč, 1. septembra; **Frančiška Jakopič**, šamotarna, 2. septembra; **Franc Sodja**, visoke peči, 4. septembra; **Franc Potočnik**, Javornik II, 5. septembra; **Jože Hočevnar**, livarna, 6. septembra; **Jernej Pogačar**, mehanična delavnica, 11. septembra; **Franc Rozman**, gradbeni oddelk, 14. septembra; **Franc Kajdiž**, Javornik I, 17. septembra; **Justin Škarja**, žebeljarna, 23. septembra; **Vinko Koželj**, energijski oddelk, 23. septembra; **Ivan Koporc**, Javornik I, 24. septembra; **Franc Smolej**, Javornik I, 25. septembra; **Milan Kolman**, Javornik I, 26. septembra.

Ob tem življenjskem jubileju jim v imenu celotnega kolektiva iskreno čestitamo in želimo na njihovi življenjski poti še veliko uspehov in zadovoljstva!

VELIK USPEH NAŠIH ATLETOV

Na letošnjem državnem atletskem prvenstvu v Ljubljani je sodelovalo tudi nekaj jeseniških atletov. Dosegli so zelo lepe uspehe. Tako je po daljšem času tudi atletika na Jesenicah dala nekaj odličnih tekmovalcev, ki so dosegli vrh v državnem merilu.

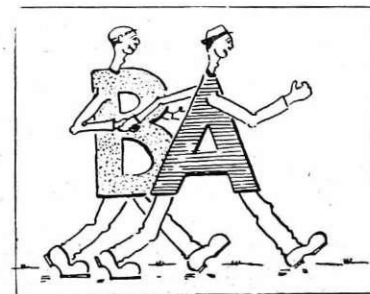
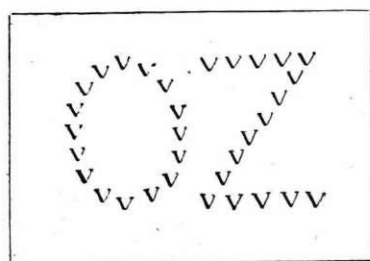
Tekmovanje na 20 km v hitri hoji, kjer so sodelovali naši atleti, je bilo dokaj zanimivo. Po prvih kilometrih ni kazalo, kakšen bo končni vrstni red. Že pred samim začetkom je bil favorit Ožbi Vister, ki je nedeljo pred tem osvojil v Mariboru slovensko prvenstvo z novim državnim rekordom. Čim bolj proti koncu se je bližala steza, bolj je bila razvidna moč in tehnika naših tekmovalcev, tako da je Vister zmagal s precejšnjo prednostjo. Takoj za njim se je uvrstil na drugo mesto Tabakovič, na četrto naš veteran Mirko Benedičič, na šesto Božo Černe in sedmo Franci Koblar.

S. R.

ČESTITAMO!

Pred dnevi je na Univerzi v Ljubljani diplomiral študent naše železarne, tov. Adolf Mulej. Novemu strojnemu inženirju, tov. Muleju, k opravljenemu diplomskemu izpitu iskreno čestitamo in mu pri delu v naši železarni želimo veliko delovnih uspehov!

Rebusa

Zlogovnica

	2	4
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		

bod, ci, čje, da, dvo, e, fil, ja, ka, ka, klip, klo, kom, li, me, na, nar, njak, nje, nost, o, pen, pi, re, ri, ro, ro, se, ser, son, sta, struk, svo, ta, ter, tev, ti, ti, tor, u, vrst, za, za, zdru, ži.

Iz zgornjih zlogov sestavi dvanajst besed naslednjega pomena: 1. spojitev, strnitev; 2. popoln cestni zavoje (gorske ceste); 3. rastlinsko barvilo; 4. snov, ki spreminja hitrost kemične reakcije; 5. dvorednost, dvojnost; 6. sončni sistem; 7. navidezna pot sonca; 8. priprava za merjenje visokih temperatur; 9. znižanje, posedanje; 10. naziv za kmeta, ki je bil v dobi tlačenja oproščen davkov; 11. obnova, prenovitev; 12. zbiralec starin.

Drugi in četrte črke vsake besede, brane navpično, dajo dva organa delavskega samoupravljanja.

ZELEZAR, 14-dnevnik - Izdaja: Železarna Jesenice - V. d. odg. urednika: Remigij Noč - tehnični urednik: Fdo Zagar - Ureja uredniški odbor: Franc Pogačnik (predsednik), inž. Avgust Karba (Gospodarska rubrika), Milan Polak (Delavsko upravljanje), Janko Burnik (Iz naše zakonodaje), Stefan Nemec (Življenje v naši komunni), Ivo Ščavničar (Kako koristimo prosti čas), Stane Tušar, Leopold Lomovšek, Tone Jasnič in Zivan Vovk - Naslov: Uredništvo »Železar« - Železarna Jesenice, telefon št. 394 - Tisk: CP »Gorenjski tisk« v Kranju

Dragi bralci!

Korajža velja! Toda ne za vse, le za nekatere, ki so se skorajžili in poslali prva obvestila svojih enot. Seveda pa, da bi tudi ostali dobili korajžo, bom objavil vse. Pričakujem, da bom tako do prihodnjč deležen novic tudi iz ostalih ekonomskih enot. Sedaj pa kar k novicam.

»Vstop nezaposlenim prepovedan!« piše na vratih delavnice OTK. Vstopiti pa vam tudi res ni treba, saj so v vratih take razpoke, da lahko probe dobiš kar skozi špranjo. Seveda sem takoj poslal delovodji nekaj »lajšt«, da bo te špranje »zaflikal« in tako preprečil rdečemu prahu dostop na okno delavnice, ki ga snazilka večkrat pozabi očistiti.

Ker že praznujemo razne obletnice, ne bi bilo narobe, če bi praznovali tudi obletnico dopisa, ki sem ga slučajno dobil v roke in se glasi:

»Avtoservisu Jesenice! Obratovodstvo prometnega oddelka Železarne Jesenice potrjuje, da je tovariš 9. 12. 1961, delavska številka 15.138, zaposlen v Železarni Jesenice, od 14. 1. 1952 kot vlakovodja na prometnem oddelku.« - Upam, da bo imenovano obratovodstvo, ali pa je že, za obletnico priznalo vlakovodji rojstvo in številko (ki spominja na taborišče), spremenilo v ime in priimek.

Da bi bilo konec vsem takim neljubim mapakam, smo ustanovili administrativno šolo, toda zadnje izkušnje kažejo, da bo treba v bodoče poleg ostalih predmetov vnesti še predmet »serviranje«. Zelo je namreč nerodno, če se kakšni deklici polije kava čez »džezvico«, kar sicer stranka ne opazi, ker jo s koncem halje pred serviranjem obriše. Ker pa smo že ravno pri administrativni

šoli, objavljam vsem administratorkam, ki so uspešno opravile diplomu na administrativni šoli, da bom (vsaj upam) uspel, da bodo dobile končno že enkrat diplome in tako razvedril njihove obraze, ki jih jeza, ki škoduje lepoti, kot vsi vemo, že načenja.

Počasi, toda zanesljivo, se nam približuje 29. november. Zato naj ekonomski enoti kovačnice in valjarne 2400 počasi pripravita novo parolo, ki bo lahko zamenjala sedanjo nad vhodom z napisom »Živel 1. maj - praznik dela!«.

Ker težko gledam in se čudim, kako to lahko gleda vodja premikačev s prometa Javornik, naj vam zaupam, da njegovi delavci skozi okno jedilnice obmetavajo vse mimoidoče ženske. Dokler so brenčali v zraku za njimi samo

»Nikar ne toži draga, upajva, da bo tega pod nama spomladansko sonce zbudilo, če ne bo že prej zagrmelo.«

Dr. Špičmoh